

Ugubukulo weapewili Yohani Ulongolelu

Chitabu cha ugubukulo ndi chitabu cha mwishu pagati ya vitabu vya Lilaganu la mupya. Mewa chavi chitabu cha mwishu kuyandikwa na Mtumi Yohani pagati ya mwaka wa 95 kutumbula Yesu Kilisitu peamali kuvelekewa (musula ya 1:1).

Kavili mwene ayandiki mewa Lilovi la Bwina ngati cheyyiyandikwi na Yohani, na balua zidatu, zenizi ndi 1 Yohani, 2 Yohani, na 3 Yohani. Mwene mewa yamanyikini kuvya mundu “Mweaganiwi na Yesu.” (Yohani musula ya 13:23). Mwene ayandiki chitabu cha Ugubukulo pa Chisiwa cha Patimo kweavi muchifungu ndava muni awonikini kuvya abudili kwa kukokosa Lilovi la Bwina la Yesu (musula 1:9).

Mukuyandika chitabu chenichi Yohani aganayi kuvakangamalisa mitima vasomaji muni vayendeleta kuvya na sadika kwa Yesu Kilisitu na kuvapela huvalila ndava lukumbi lwa kuwuya Yesu Kilisitu luvili papipi musula (1:3, 22:7). Yohani avayandikili vandu voha vevakumsadika Kilisitu neju misambi ya vandu vevakumsadika Kilisitu saba yezikumsadika Kilisitu yejivili (musula 2 mbaka 3). Yohani ajobili mayandiku gaki kuvya ndi ulota (musula ya 1:3). Na ilangisa kwa picha zamahele ya mambu geagawene. Chitabu ichi chiwanangana na pandu pangilu mu Lilaganu la

kadeni, neju chitabu cha Zakalia (musula ya 6:1-8). Mapenenga saba na mankeve saba mewa viwanangana na gala matovilu gegaletiwi na Chapanga kuyitova Misili Kuhuma (musula ya 7-9). Chitabu cha Ugubukulo chidandaula malovi ga kumalakisila wa mulima, na kulangisa kuvya Yesu yati ivya muhotola, na kuvya vala voha vevivika huvalila lavi kwaki yati vitama magono goha gangali mwishu pamonga nayu. Chitabu chenichi chikuhakalila na kukupela huvalila ya uchakaka ndava kuwuya kwaki Yesu kuvi papipi.

Gegavi,

Yohani itumbula kujilongeleta mwene ndi yani na cheapokili maono aga ga ulota (musula 1:1-20).

Mewa ijoba ujumbi wewihuma lumonga kwa Yesu kuhamba kwa misambi ya saba ya vandu vevakumsadika Kilisitu (musula ya 1:1-3:22).

Kavili idandaula malovi ga vidindilu saba vyamnemu (musula ya 4:1-8:5) Na mapenenga saba 8:6-11:19.

Neju ago Yohani idandaula lijambu la ngondo pagati ya mwana mdebe mgosi na liyoka lelivili na mitu saba (musula ya 12:1-14:20).

Kangi Yohani iyandika malovi ga mankeve saba ga ligoga la Chapanga (musula ya 15:1-16:18).

Mewawa Yohani idandaula kumvala Chapanga cheavahotwili vamakoko vaki kunani kwa Chapanga (musula ya 17:1-20:15).

Yohani imalakisila kwa kudandaula malovi ga kunani kwa Chapanga kwamupya na mulima wamupya wewibwela magono ga

kumalakisila (musula ya 21:1-22:21).

¹ Wenuwu ndi ugubukulo wa Yesu Kilisitu weapewili na Chapanga muni avalangisa vatumbisi vaki, mambu gegihumila papipi. Kilisitu amtumili mtumu waki wa kunani kwa Chapanga ammanyisa muhengaji waki Yohani mambu ago. ² Mwene Yohani alolili kuvala ujumbi wa Chapanga na ndava ya Lilovi la Chapanga, na uchakaka wewajoviwi na Yesu Kilisitu. ³ Amotisiwi yula mweisoma malovi ga ulota wa Chapanga na kuyuwana na kugalandala gala gegayandikwi muchitabu ichi, muni lukumbi lwa kuhumila mambu ago luvi papipi.

Jambusa kwa misambi saba ya vandu vevakumsadika Kilisitu

⁴ Nene Yohani nikuvayandikila misambi saba ya vandu vevakumsadika Kilisitu va mulima wa Asia.

Nikuvaganila ubwina na uteke kuhuma kwa Chapanga mweavili na mweavi na mweibwela, na kuhuma kwa mipungu saba palongolo ya chigoda chaki cha magono goha gangali mwishu, ⁵ na kuhuma kwa Yesu Kilisitu. Mwene ndi mwetijova ndava yaki msadikika na ndi wa kutumbula mweayukiswi kuhuma kwa vevafwili, mewawa mwene ndi Nkosi wa vankosi va pamulima.

Mwene akutigana na kwa ngasi yaki atilekekisi hulu mabudilu gitu. ⁶ Atihengili tete tavankosi na vamteta va Chapanga muni tihengela Chapanga, muni vavalongosa vandu va milima yoha,

Dadi waki. Kwaki Yesu Kilisitu uvya ukulu na makakala, magono goha gangali mwishu! Ena.

⁷ Lola! Mwene ibwela mumahundi! Kila mundu yati akumlola, hati vala vevambowili kwa mgoha. Na ndava yaki vandu voha pamulima yati vivembene ka ndava yaki! Ena.

⁸ Ijova Bambu Chapanga, mweavi na uhotola woha, mweavili na mweavi na mweibwela, "Nene ndi Mtumbula na wamwishi wa vindu vyoha."

Mambu geagawene Yohani ndava ya Kilisitu

⁹ Nene Yohani mlongo winu nihanganila na nyenye mumaing'aiso na muunkosi wa Chapanga na mukusindimala ndava ya kumsadika Yesu Kilisitu. Nene napelikwi kuchifungu pachisiwa cha Patimo ndava navakokosili vandu Lilovi la Chapanga na kudandaula mambu ga Yesu. ¹⁰ Muligono la Bambu mukulongoswa na Mpungu Msopi, nayuwini lwami luvaha mumblele yangu, lwami ngati lipenenga. ¹¹ Yajovili, "Yandikayi muchitabu gala geukugalola, kangi uchipeleka kwa misambi saba ya vandu vevakumsadika Kilisitu pamiji ya ku Efeso na Simulina na Peliganoni na Tuatila na Salide na Fidalefia pamonga na Laodikea."

¹² Hinu, nanga'anamwiki muni nilola mweijova na nene. Ndi penang'anamwiki, nawene vibokoselu saba vya kuvikila hahi za zahabu, ¹³ na pagati yaki namuwene mmonga mweavi ngati mundu, awalili ligwanda litali na mkungi wa zahabu panganga yaki. ¹⁴ Mayunju gaki gavi gamsopi pehe, mihi gaki gang'asimi ngati

motu wewiyaka, ¹⁵ magendelu gaki ngati shaba yeying'asima na yeinyambiswi bwina mumotu, na lwami lwaki lwavi ngati mbulumo lwa manji gegihelela. ¹⁶ Muchiwoko chaki cha kulyela avi na ndondo saba, na mumlomo waki mwahumili upanga weutema pandi zoha. Pamihu paki gang'asimi ngati lilanga leliyaka neju. ¹⁷ Lukumbi, panakamuwene ndu, nagwili palongolo ya magendelu gaki ngati mundu mweafwili. Nambu mwene akapamisa chiwoko chaki cha kulyela panani yangu, akajova, ukotoka kuyogopa! Nene ndi wa kutumbula na mwishu wa vindu vyoha. ¹⁸ Nene ndi mwenivi mumi! Nafwili, nambu, lola hinu ndi namumi magono goha gangali mwishu. Nivii na uhotola wa lifwa na mulima wa vandu vevafwili. ¹⁹ Hinu yandika mambu aga geukugawona, mambu gegihumila hinu na gala gegihumila mwanakan-dahi. ²⁰ Wenuwu ndi mfiyu wa ndondo zila saba zeuziwene muchiwoko changu cha kulyela na vila vindu saba vya zahabu: Zila ndondo saba ndi vamitumu pa misambi saba ya vandu vevakumsadika Kilisitu, na vibokoselu vila saba, ndi misambi yene saba ya vandu vevakumsadika Kilisitu.

2

Ujumbi kwa msambi wa vandu va Efeso

¹ “Umyandikila mtumu wa kunani kwa Chappanga mweiyimalila msambi wa vandu vevakumsadika Kilisitu va Efeso kula.”

“Wenuwu ndi ujumbi wewihuma kwa yula mweikamula ndondo saba muchiwoko chaki

cha kulyela na mweigenda pagati ya vibokoselu saba zezeitenganizwi kwa zahabu. ² Nigamanyili matendu gaku goha, nimanyili kukangamala kwaku na kunihengela. Nimanyili kuvya wihotola lepi kuvayidakila vandu vahakau. Uvalingili vala vevakujikemela vene vamitumi na kumbi lepi vamitumi, wamwene uvamanyili kuvya venavo vadese. ³ Veve ndi usindimili, ung'aiswi ndava ya liina langu, nambu utotokili lepi. ⁴ Nambu nivii na lijambu limonga kukuvala veve: Veve uniganili lepi nene amala mwiganana lepi kavili hinu ngati kutumbula. ⁵ Hinu, uhololelayi chawavi kwakona uyagili lepi, unga'namukila Chapanga na kuleka uhakau ngati chawavi kadeni. Ngati lepi yati nibwela kwaku na kuwusa chibokoselu kuhuma pandu paki. ⁶ Nambu nihekelela ndava ya chindu ichi chimonga: Veve ukugayomela matendu gala gevihenga Wanikolai ngati chenikugayomela nene.”

⁷ Mweavi na makutu ga kuyuwana na ayuwanayi, hinu ndi ayuwana gala Mpungu Msopi geakuvajovela misambi ya vandu vevakumsadika Kilisitu!

“Mweihotola yati nikumpela kulya matunda ga mkongo wa wumi weuvi Paladiso mugati ya lidimba la Chapanga kunani.”

Ujumbi kwa msambi wa vandu va Simulina

⁸ “Muyandikila mtumu va kunani kwa Chapanga mweiyimalila msambi wa vandu vevakumsadika Kilisitu va Simulina.”

“Wenuwu ndi ujumbi kuhuma mweavi wa kutumbula na mwishu, mweafwili na hinu avi

mumi kavili. ⁹ Nimannyili mang'ahiso gako mewawa nimanyili ungangu waku! Nambu kujova chakaka veve una vindu vyamahele, nimannyili chevakukuliga vala vevakujikemela Vayawudi nambu Vayawudi lepi vachakaka, ndi msambi weulongoswa na Setani. ¹⁰ Ukoto kuyogopa mambu gegakukolela. Yuwanila! Setani igana kuvalinga kwa kuvasopa vangi vinu muchifungu, ndi nyenye yati mung'aika kwa magono kumi. Nambu mvya vasadikika mbaka kufwa kwinu na nene yati nikuvapela wumi ngati njingwa ya kuuhotola.”

¹¹ “Mweavi na makutu ga kuyuwana, ayuwana bwina gala Mpungu Msopi geakuvajovela msambi wa vandu vevakumsadika Kilisitu!”

“Yula mweihotola ago yati iviniswa lepi ng'o na lifwa la pili.”

Ujumbi kwa vandu va Peligamoni

¹² “Muyandikila mtumu wa kunani kwa Chappanga mweiyimalila msambi wa vandu vevakumsadika Kilisitu va muji wa Peliganoni, aga ndi geijova.”

“Mwenuyo mweavi na upanga weunoliwi pandi zoha: ¹³ Nipamanyili pandu pewitama, penapo ndi Setani akuvalongosa vandu. Nambu veve wakona uyendalili kulikamula liina langu. Wayibeli lepi sadika yangu kwaku, hati mu magono ga muhengaji wangu Antipa msadikika mweijova ndava yangu, peakomiwi pagati ya muji wenuwo wewilongoswa na Setani. ¹⁴ Nambu nina malovi gadebe gewihenga ganga nihekesa ndava yaku: Vangi vinu ndi valanda

va Balaamu mweamuwuli Balaki kuvakulukisa vandu va Isilaeli vambudila Chapanga kwa kulya vyakulya vy a luteta lwa chimong'omong'o na kukita ugoni. ¹⁵ Mewawa, vavi mewa pagati yinu vandu vevilanda mawuliwu ga Wanikolai. ¹⁶ Hinu, leka kumbudila Chapanga, ngati wangamung'anamukila, yati nibwela kanyata kutovana na vandu avo na upanga wewihuma mumlomo wangu."

¹⁷ "Mweavi na makutu, ayuwana bwina Mpungu Msopi cheakuvajovela msambi wa vandu vevakumsadika Kilisitu!"

"Yula mweihotola, yati nikumpela chakulya chechikemelewa mana chechifyiki kunani kwa Chapanga, mewawa yati nikumpela liganga lidebe la msopi, na panani yaki payandikwi liina lamupya kawaka mundu mweimanya, nambu nga vala ndu vevakulipokela."

Ujumbi kwa vandu va Tuatila

¹⁸ "Umyandikila na ha mtumu wa kunani wa msambi wa vandu vevakumsadika Kilisitu va Tuatila."

"Wenuwu ndi ujumbi wihuma kwa Mwana wa Chapanga, mweavi mihi geging'asima ngati motu, na magendelu geging'asima ngati shaba yeiyogoliwi bwina. ¹⁹ Nimanyili mambu gaku goha. Nimanyili uganu waku, sadika yaku, uhengaji waku na kusindimala kwaku. Nimanyili veve wihenga chabwina neju kuliku kadeni pala. ²⁰ Nambu nivii na lijambu limonga kwaku langa nihekesa: Veve ukumsindimalila mdala yula Yezebeli mweakujikemela mlota, mweiwula la kuvayagisa vatumisi vangu

vakita ukemi na kulya vyakulya vyevitetiwi kwa chimong'omong'o. ²¹ Nimpeli lukumbi lwa kuleka kumbudila Chapanga, nambu ibela kuleka ukemi waki. ²² Yuwanila! Hinu nikumtova kwa matamu ndalindali mwene pamonga na vayaki vevahengili ukemi nayu yati vipata mang'ahiso gakali, ngati vabeli kuleka kubuda mumatendu gavi gahakau gevahengili. ²³ Kangi yati nikuvakoma valanda, muni misambi ya vandu vevakumsadika Kilisitu voha vamanyalila kuvya nene ndi mwenimanya neju mitima na maholo ga vandu yati nikumpela kila mmonga ndava ya matendu gaki."

²⁴ "Nambu vangi nyenye mwemuvi Tuatila mwangalandia mawuliwu ga Yezebeli, na mwangajiwula chila chevikemela mfiyu wa Setani. Nikuvajovela kuvya nikuvatwika lepi ndwika yingi yoyoha ya gala gemuvi nagu. ²⁵ Yikuvagana tuyima kuyendelela kunisadika na kuniyidakila nene mbaka penibwela." ²⁶ Na yula mweihotola kuyendelela kuhenga gala genikugagana mbaka mwishu, yati nikumpela uhotola kulongosa vandu va mulima woha. ²⁷ Yati akuvalongosa kwa ndonga ya lyuma na kuvalinyana ngati vindu vya ludaka. ²⁸ Mewawa yati nikumpela ndondo ya lukela. Ngati chenipokili uhotala kuhuma kwa Dadi wang."

²⁹ "Mweavi na makutu, hinu ayuwana bwina gala Mpungu Msopi akuujovela msambi wa vandu vevakumsadika Kilisitu."

3

Ujumbi kwa vandu va Salde

¹ “Umuyandikila aga mtumu wa kunani kwa Chapanga mweiyimalila msambi wa vandu vevakumsadika Kilisitu va ku Salide.”

“Genaga ndi geijova yula mweavi na mipungu saba ya Chapanga na ndondo saba, niga-manyili matendu gaku. Nimanyili veve uvi na ulumba wa kuvya mumi nambu chakaka ufwili! ² Yumuka! Ugahengayi gavyai na makakala gegasigalili gegigana kufwa, muni ni-wene matendu gaku gatimilifu lepi, palongolo ya Chapanga. ³ Hinu, ukumbukayi, mawuliwu geuwuliwi na gala geuyuwini, ugayidakila na kuleka kumbudila Chapanga. Nambu ngati uyumwiki lepi yati nibwela chigafula ngati mhiji, wimanya lepi lukumbi lwenibwela kwaku. ⁴ Nambu uvi na vandu vadebe kula ku Salide vevahakisi lepi nyula zavi. Venavo yati viyidakiliwa kugenda pamonga na nene vawalili nyula za msopi. ⁵ Yula mweihotola yati iwalikwa nyula ya msopi ngati vene, na nene yati ni-hungula lepi liina laki mumahina gegayandikwi muchitabu cha wumi. Kangi yati nijova mlomo wangu palongolo ya Dadi wangu na palongolo ya vamitumu vaki va kunani kwa Chapanga kuvya mwene ndi wangu.”

⁶ “Mweavi na makutu, ayuwana bwina gala Mpungu Msopi geakuvajovela misambi wa vandu vevamkusadika Kilisitu!”

Ujumbi kwa vandu va Filadelifia

⁷ “Mumyandikila naha. Mtumu wa kunani kwa Chapanga mweiyimalila msambi wa vandu vevakumsadika Kilisitu va Fidalefia.”

“Wenuwu ndi ujumbi kuhuma yula Msopi na mchakaka, mweavi na ufungulu wa Daudi. Mweidindula mlyangu na kawaka mweihotola kudinda mewa mweidinda kawaka mweihotola kudindula. ⁸ Nigamanyili mambu gaku goha! Lola, nidindwili palongolo yaku mlyangu, avi lepi mundu mweihotola kudinda, nimanyili pamonga uvi na makakala gadebe, pamonga na ago ulikamwili lilovi langu ndi uliyidakili liina langu. ⁹ Yuwanila! Yati nikuvapeleka kwaku vandu va msambi wewilongoswa na Setani, vandu vevakujijovela kuvya Vayawudi, kumbi lepi, ndi vijova udese. Ena, yati nivapeleka kwaku na kuvakita vafugama palongolo yaku, vahotola kumanya nikuganili veve. ¹⁰ Ndava muni veve ukamulili lilovi langu na kusindimala, nene yati nikukuyunga bwina lukumbi lula lwa mang'ahiso gegibwela pamulima poha, kuvalinga voha vevitama pamulima. ¹¹ Kanyata nibwela kwaku! Kamulila kwa makakala ujumbi wula wa sadika yeupokili, muni mundu yeypohakotoka kukunyaga njingwa yaku. ¹² Yula mweihotola nikumkita avyai bwina. Mapanda mu Nyumba ya Chapanga wangu, na katu yati ihuma lepi mwenumo. Mewa yati niyandika panani yaki liina la Chapanga wangu na liina la muji wa Chapanga wangu, ndi Yelusalemu mupya, muji wewihelela kuhuma kunani kwa Chapanga. Mewawa yati niyandika panani yaki liina langu lamupya.”

¹³ “Mweavi na makutu, ndi ayuwana bwina gala Mpungu Msopi geakuujovela msambi wa vandu vevakumsadika Kilisitu!”

Ujumbi kwa vandu va Laodikea

¹⁴ "Muyandikila na ha mtumu wa kunani kwa Chapanga mweiyimalila msambi wa vandu ve-vakumsadika Kilisitu va ku Laodikea."

"Wenuwu ndi ujumbi wewihuma kwa yula mweikemiwa Ena, msadikika mweijova uchakaka magono goha, ndi chanzu vindu vyoha vyeawumbili Chapanga nijova aga.

¹⁵ Nigamanyili mambu gaku goha! Nimanyili kuvya veve lepi mbepu lepi motu. Mbanga yauvili chimonga chaki, mbepu amala motu.

¹⁶ Hinu, ndava muni veve uvi gangavila, wisisima lepi, amala uvi motu lepi yati nikukudeka! ¹⁷ Ndava muni, wijova, 'Uvi na vindu vyamahele, uyenili ugana lepi chindu chochoha.' Nambu umanyili lepi, veve mngolongondi na wigana kuhengewa lipyana na mngangu na ngalola na uvi waka.

¹⁸ Ndava yenijo nikujoyela ugula kwangu zahabu yeyinyambisiwi kwa motu uhotola kuvya na vindu vyamahele. Kangi mbanga mewa ugula nyula ya msopi, uwala na kugubika soni ya veve kuvya waka. Mewawa ugulayi mtela unyala pamihu paku uhotola kulola. ¹⁹ Nene ndi mwenikumhakalila na kumbesa yeyoha mwenikumgana. Hinu ukangamalayi kuleka kumbudila Chapanga. ²⁰ Yuwanila! Nene niyima pamlyangu na kuhodisa. Mundu akayuwana lwami lwangu na kudindula mlyangu, yati niyingila mugati yaki na kulya chakulya pamonga nayu.

²¹ Mweihotola yati nikumpela uhotola wa kutama panani ya chigoda changu cha unkosi cha magono goha, ngati nene

namwene chenihotwili kutama pamonga na Dadi wangu panani ya chigoda chaki cha unkosi wa magono goha.”

²² “Mweavi na makutu, ga kuyuwana ndi ayuwana bwina gala Mpungu Msopi geakuu-jovela msambi wa vandu vevakumsadika Kil-isitu.”

4

Kumuyupa Chapanga kunani

¹ Penamali kugalola genago, nauwene mlyangu udinduliwi kunani kwa Chapanga. Na lwami ngati lipenenga lukajova, “Bwela panani, yati nikukulangisa mambu gegihumila mwanakandahi.” ² Bahapo nalongwisi na Mpungu Msopi, palongolo yangu pavi chigoda cha unkosi kunani kwa Chapanga, panani yaki atamili mmonga. ³ Yula mweatamili panani ya chigoda cha unkosi ang'asimi ngati liganga la alimasi na ngati liganga lidung'u la akiki. Upinde wa fula wang'asimi ngati liganga labwina lelikemelewa zumalidi na wachitindili chigoda cha unkosi pandi zoha. ⁴ Mewawa pavi na mtindilu wa vigoda vingi vaunkosi ishilini na mcheche kuchitindila chigoda cha unkosi, na panani ya vigoda vyenivyo vagogo ishilini na mcheche vatamili vawalili nyula za msopi na njingwa pamutu zezitenganizwi kwa Zahabu. ⁵ Pachigoda cha unkosi chila pahumayi lumwetu mwetu na mibulumo na mbamba. Pavi na milumuli saba, zeziyaka. Zenizo ndi mipungu saba ya Chapanga. ⁶ Kavi palongolo ya chigoda cha unkosi kwavi na chindu ngati

nyanja ya chilolilo cheching'asima ngati liganga leling'asima neju.

Chila chigoda chechavi pagati chatindili pandi zoha na viumbi mcheche, vyevimemili mihi kulongolo na mumbele. ⁷ Chiumbi wa kuttumbula chawaningini ngati lhimba, chiumbi cha pili chavi ngati ng'ombi, na chiumbi cha datu chawaningini ngati mundu, na chiumbi cha mcheche chavi ngati linditi mweimbulu-luka. ⁸ Chechiwumbiki vyoha mcheche vavi na magwaba sita kila mmonga na vimemili mihi, mugati na kuvala. Valekili lepi kujova kilu na muhi,

"Msopi, msopi, msopi, Bambu Chapanga mweavi
na makakala
na mweamali kuvya, mweavi na mweibwela!"

⁹ Vyeviwumbiki venivyo mcheche peviyimba lunyimbu lwa ulumba na ukulu na utopesa na kumsengusa mwenuyo mweatamili panani ya chigoda cha unkosi, mweitama magono na magono goha gangali mwishu. ¹⁰ Pevihenga genago, vala vagogo ishilini na mcheche vaku-jigwisi palongolo ya magendelu na kwa yula mweitama panani ya chigoda cha unkosi na kugundamila yula mweitama magono na magono goha gangali mwishu. Na kuzivika njingwa zavi palongolo ya chigoda cha unkosi na kujova:

¹¹ "Bambu witu na Chapanga witu,
veve uyidakiliwi ukulu na utopesa na makakala,
ndava muni veve ndi mweuwumbili vindu vy-
oha,
na kwa kugana kwaku vindu vyoha viwumbiwi
na vivii."

5*Chitabu na Mwanalimbelele*

¹ Kangi nikalola chitabu muchiwoko cha kulyela cha mwenuyo mweatamili pachigoda cha unkosi, chene chayandikwi mugati na kuvala na kudindwa kwa munemu wenuwo na kudindwa kwa minemu saba? Vidindilu vya mnemu. ² Nikalola mtumu wa kunani kwa Chapanga mweavi na makakala ikemela kwa lwami luvaha, “Yani mweiyidakiliwa kugagandula chidindilu chitabu chenicho?” ³ Nambu avi lepi mundu yoyoha kunani kwa Chapanga amala pamulima amala pandima mweahotwili kudindula chitabu icho amala mweahotwili kuchilola mugati. ⁴ Hinu nene navembili neju ndava muni avi lepi mundu mweayidakiliwi kuchidindula, amala kuchilola mugati. ⁵ Kangi mmonga wa vagogo vala akanijovela, “Kotoka kuvemba! Lola Lihimba wa likabila la Yuda chiveleku cha Daudi, ahotwili. Mwene ihotola kugagandula vidindilu saba vya chitabu chenicho.”

⁶ Kangi nikalola pagati ya chigoda cha Mwanalimbelele ayimili, atindilwi kila pandi na vala viumbi wumi mcheche na vagogo vala. Mwanalimbele uyo awonikini ngati ahinjiwi. Avili na mang'elu saba na mihi saba, ndi mipungu saba ya Chapanga zezapelikwi kila pandu pamulima. ⁷ Mwanalimbele akahamba, akatola chitabu chila kuhuma muchiwoko cha kulyela cha yula mweatamili pachigoda cha unkosi. ⁸ Bahapo peamali kutola chitabu chenicho, vala viumbi wumi mcheche pamonga na vala vagogo ishilini na mcheche vakagwa chakukupama palongolo

ya Mwanalimbelele. Kila mmonga avili na kanjeke na nkeve wa zahabu wewamemili ubani na, ndi mayupu ga vandu va Chapanga.⁹ Hinu, vakayimba lunyimbu ulu lwa mupya, “Veve wiyidakiliwa kuchitola chitabu chenicho na kudindula vidindilu vyaki.

Ndava muni veve uhinjiwi, na kwa ngasi yaku umsangwili Chapanga witu vandu kuhuma kila likabila, luga na lukolo vandu va kila mulima langi ya kila mundu.

¹⁰ Uvahengili unkosi wa vamteta vamhengela Chapanga witu, vene yati vilongosa mulima.”

¹¹ Panayendalili kulola, nikayuwana lwami lwa vamitumu va kunani kwa Chapanga vamahele neju, vangavalangika. Vayimili kutindila chigoda cha unkosi, na viumbi wumi mcheche na vala vagogo,¹² vakajova kwa lwami luvaha: “Mwanalimbelele mweahinjiwi ayidakiliwi kupokela,

uhotola vindu vyamahele na luhala na makakala na ukulu ulumba na utopesa.”

¹³ Nikayuwana viumbi vyoha kunani kwa Chapanga na pamulima na pahi ya mulima na nyanja, viumbi vyoha pamulima vikajova: “Kwa mwene mweitama pachigoda cha unkosi na kwa Mwanalimbelele, ivya ulumba na utopela na ukulu na unkosi na makakala magono goha gangali mwishu.”

¹⁴ Vala viumbi wumi mcheche vakajova, “Ena!” Na vala vagogo vakagwa chakukupama, vaka-gundama.

6*Mwanalimbelele akuyigangandula vidindilu
vya mnemu*

¹ Kangi, nikamlola Mwanalimbelele akuchigangandula pagati ya chimonga ya vidindilu saba. Nikayuwana mmonga wa vala viumbi wumi mcheche akajova kwa lwami ngati mbamba, “Bwelayi!” ² Kangi nachiwene chinyama chamsopi palongolo chechikemelewa falasi. Na yula mweatamili panani yaki akamwili upinde. Chapanga ampelili njingwa ya chinkosi, kulangisa mwene ndi nkosi, mwenuyo mweahumili kuvahotola vandu ayandalili kuvalhotola.

³ Kangi, Mwanalimbelele akagagandula chidindilu cha pili cha mnemu. Namyuwini yula chiumbi wumi wa pili ijoba, “Bwelayi!”

⁴ Mewawa akahumila falasi yungi, mdung'u. Mweatamili panani ya falasi akagotolewa uhotola wa kuwusa uteke pamulima, vandu vakomanayi, mwene apewili upanga uvaha.

⁵ Mwanalimbelele akagagandula chidindilu cha datu cha mnemu. Namyuwini yula chiumbi wumi wa datu ijoba, “Bwelayi!” Kangi nikalola na kumbi pavili na falasi mtitu apo. Mweatamili panani ya falasi avili na vipimu vivili vya kupimila utopesi mu mawoko gaki.

⁶ Nayuwini ngati lwami luhuma pagati ya vala viumbi wumi mcheche. Yene yajovili, “Chibaba chimonga cha uhembe wa nganu kwa luhuna lwa ligono limonga, na vibaba vidatu vya shaili kwa luhuna lwa ligono limonga. Nambu ukoto kuhalibisa mahuta ga zeituni amala divayi!”

⁷ Kangi, Mwanalimbelele akaubandula mdindilu wa mcheche wa mnemu. Namyuwini yula chiumbi wumi wa mcheche ijoba, “Bwelayi!” ⁸ Kangi nikalola, na kumbi avili falasi mmonga apo langi yaki ya lyenge. Na liina la mweatamili panani ya falasi avili Lifwa, na mulima wa vandu vevafwili amlandili mumbele. Avo vevapewili uhotola wa lobo yimonga ya mulima, vavakoma vandu kwa upanga, njala, tauni na kwa hinyama hikali ya pamulima.

⁹ Kangi, Mwanalimbelele akachigagandula chidindilu cha mhanu cha mnemu. Nikalola pahi ya lusanja lwa luteta lwa kunani kwa Chapanga lwa kuhukisa ubani mipungu ya vala vevakomiwi ndava ya ujumbi wa Chapanga, na ndava vevajovili ndava yaki. ¹⁰ Hinu, vakavemba kwa lwami luvaha, “Ee Bambu, mweuvi na makakala na mchakaka, yati wikavila mbaka ndali kubwela kuvakitila uhamula vandu vevitama voha pamulima ndava ya kukomiwa kwitu?” ¹¹ Chapanga ampelili kila mmonga ligwanda litali la msopi kwa lukumbi luhupi kulindila, mbaka pautimila mvalangu wa vatumisi vayavi na valongo veviganikiwa kukomiwa ngati vene chevakomiwi.

¹² Kangi, nikalola, na lukumbi Mwanalimbelele peagagandula chidindilu cha sita. Kukavya na mndendemo wa ndima, lilanga likavya lititu tii ngati ligunila, mwehi woha ukavya udung'u ngati ngasi, ¹³ ndondo za kunani zikagwa panani ya mulima ngati matunda ga mkuyu gangakangala chegigwa lukumbi mkongo waki pewinyuguswa na chimbungululu chikali

¹⁴ Kunani na kwawukili ngati mpasa cheyikun-jiwi, vidunda vyoha na visiwa vikawusiwa pandu paki. ¹⁵ Kangi, vankosi va pamulima, vakulu, na vachilongosi va msambi, vandu vana vindu vyamahele vevavi na makakala na kila mvanda na kila mundu angavya mvanda vaka-jifiya mumbugu na mumbugu za matalau ya vidunda. ¹⁶ Vene vakavijovela, vidunda na matalahu gala “Mtigwillia na mutifya tikotoka kulolekana palongolo ya mihi ga yula mwene mweatami panani ya chigoda cha unkosi, na ligoga la Mwanalimbele! ¹⁷ Muni ligono likulu la ligoga lavi yibweli. Yani mweihotola kulama?”

7

Vandu laki yimonga na elufu alobaini na mcheche va ku Isilaeli

¹ Pagamaliki genago navawene vamitumu va kunani mcheche vayimili mupandi mcheche za mulima, vidivalila vimbunga kuhuma pandi mcheche za pamulima muni chikoto kubuma hata padebe, pamulima amala munyanja amala mumikongo. ² Kangi namuwene mtumu yungi wa kunani ikwela kunani kuhuma kwelitipama lilanga kuni akamwili ulangisu wa Chapanga mweavi mumi. Akakwesa lwami na kuvajovela vamitumu avo mcheche vevagotoliwi uhotola kuhalabisa mulima na nyanja. ³ “Mkotoka kuhalabisa mulima amala nyanja amala mikongo mbaka patimala kuvavika vidindilu muchiwungi cha vatumisi va Chapanga witu.” ⁴ Kangi, nikayuwana mvalangu

ya vala vevavikiwi vidindilu vyā Chapanga, vandu laki yimonga elufu alobaini na mcheche kuhuma mumakabila goha ga vandu va Isilaeli.

⁵ Likabila la Yuda, vandu elufu kumi vevavikili vidindilu vyā mnemu, likabila la Lubeni vandu elufu kumi na mbili na vandu va likabila la Gadi vavili elufu kumi na mbili vevavikiwi ulangisu,

⁶ likabila la Asheli vandu elufu kumi na zivili na kabilia Nafutali vandu elufu kumi na zivili na kabilia la Menasi vandu elufu kumi zivili,

⁷ likabila la Simioni vandu elufu kumi na zivili na likabila la Lawi vandu elufu kumi na zivili na likabila la Isakali vandu elufu kumi na zivili,

⁸ likabila la Zebuloni vandu elufu kumi na zivili na likabila la Yosefu vandu elufu kumi na zivili na likabila la Benjamini vandu elufu kumi na zivili.

Msambi uvaha neju wa vandu

⁹ Kangi nikalola, nauwene msambi mvaha wa vandu vangavalangika, vandu kuhuma kila langi na vandu va kila lukolo mulima vandu chevi-longela. Vene vayimili palongolo ya chigoda cha unkosi na palongolo ya Mwanalimbelele,

vawalili ligwanda la msopi na kukamula matutu ga mavali mu mawoko gavi. ¹⁰ Vandu vala vakakwesa lwami vakajova, “Usangula witu wi-huma kwa Chapanga witu, mweitama panani ya chigoda cha unkosi na kuhuma Mwanalimbelele!” ¹¹ Vamitumu va kunani voha vakayima kuchitindila chigoda cha unkosi na vagogo na vala viumbi wumi mcheche. Vakagwa chakukupama palongolo ya chigoda unkosi, vakamuyupa Chapanga, ¹² vijova, “Ena! Ulumba na ukulu na luhala na sengusa na utopesa na uhotola na

makakala vivya kwa Chapanga witu, magono na magono gangali mwishu! Ena!”

¹³ Kangi mmonga wa vagogo vala akanikota, “Venava vevawalili magwanda ga msopi ndi vandu vayani na vahumili koki?”

¹⁴ Namyangwili, “Bambu wangu veve ndi wimanya!”

Mwene akanijovela, “Ava ndi vala vevayombwiki na kulama mu mang'ahiso gakulu, vevachapili magwanda gavi na kugakita ga msopi mu ngasi ya Mwanalimbelele. ¹⁵ Ndi muni vavi palongolo ya chigoda cha unkosi wa Chapanga vakumuhengela muhi na kilu mu Nyumba yaki. Na yula mweitama panani ya chigoda yati itama navo na kuvayunga. ¹⁶ Njala yikuvavina lepi kavili, amala njota amala lilanga amala lupyupa likuvachona lepi kavili. ¹⁷ Ndava Mwanalimbelele mweavi pagati ya chigoda cha unkosi, akuvayunga na kuvalongosa kuchinyepa cha manji ga wumi. Na Chapanga mwene akuvahungula maholi gavi goha.”

8

Chidindulilu cha saba

¹ Penapo Mwanalimbelele peadindwili chidindilu cha saba, kunani kwa Chapanga kukavya nuu kwa lukumbi lwa saa yapinga. ² Kangi, navawene vala vamitumu va kunani saba veviyima palongolo ya Chapanga vapewili mapenenga saba.

³ Kangi mtumu wa kunani kwa Chapanga yungi abwelili na kuyima papipi na lusanja

lwa luteta. Akamwili lumbani lwa zahabu, mwene apewili ubani wamahele muni avika luteta pamonga na mayupilu ga vandu voha va Chapanga panani ya lusanja lwa luteta lwa zahabu yeyivili palongolo ya chigoda cha unkosi.

⁴ Lyohi la ubani likatutuma kunani, pamonga na mayupilu ga vandu va Chapanga kuhuma mu mawoko gaki mutumu wa kunani mweavi palongolo ya Chapanga.

⁵ Kangi, Mtumu wa kunani kwa Chapanga akatola lumbani ulo, ukakivika makalakala ga motu lwa lusanja lwa luteta, akataga pamulima. Ndi kukavya na mbulumo na mbamba na lumwetu mwetu na mndendemo wa ndima.

Mapenenga saba

⁶ Vala vamitumu va kunani kwa Chapanga saba vevavi na mapenenga vakajitendelekela kwa kupyula.

⁷ Mtumu wa kunani kwa Chapanga wa kutumbula akapyula lipenenga laki fula ya maganga na motu pamonga na ngasi yikatonya panani ya ndima. Lilundu limonga pagati ya malundu gadatu gegiwanangana ga mulima gakatinyika mewawa lilundu limonga pagati ya gadatu ga mikongo yikatinyika na mahamba gavisi goha gakatinyika.

⁸ Kangi mtumu wa kunani kwa Chapanga wa pili akapyula lipenenga laki. Na chindu ngati chitumbi chivaha chechiyaka motu chikatagwa munyanja. Lilundu limonga pagati ya malundu gadatu gegiwanangana munyanja gakavya ngasi,

⁹ Lilundu limonga pagati ya malundu gadatu gegiwanangana ga viumbi vyा munyanja vyafwili na lilundu limonga la watu ladenyiki.

¹⁰ Kangi, mtumu wa kunani kwa Chapanga wa datu akapyula lipenenga laki. Na ndondo yivaha yeiyaka ngati lumuli uvaha yikagwa kuhuma kunani na kugwilila yimonga pagati ya gadatu ya mifuleni na chinyepa cha manji.

¹¹ Ndondo yeniyo yikemelewa “Mvinisu.” Hinu, lilundu limonga pagati ya malundu gadatu gegiwanangana ga manji gakavya gavavanu, vandu vamahele vafwili ndava vanywili manji ago, ndava gavi gavavanu.

¹² Mtumu wa kunani kwa Chapanga wa mcheche akapyula lipenenga laki. Na lilundu limonga pagati ya malundu gadatu ga lilanga gakatoviwa, hati lilundu limonga pagati ya gadatu ga mwehi na ndondo yasopiwi chitita. Na lilundu limonga pagati ya gadatu gegiwanangana lya muhi gavi chitita, mewawa lilundu limonga pagati ya gadatu ga kilu gakosili lumuli.

¹³ Penavi, niyendelela kulola nayuwini linditi limonga limbululuka kunani lijova kwa lwami luvaha, “Mwalachikolela, mwalachikolela vandu voha mwemuvi pamulima lukumbi mtumu wa kunani kwa Chapanga vadatu vevasigalili pepipyula mapenenga gavi!”

9

¹ Kangi mtumu wa kunani kwa Chapanga wa mhanu akapyula lipenenga laki. Nene nayiwene ndondo yeiygwili panani ya mulima kuhuma kunani. Yene yapewili fungulu za kudindulila

Ligodi langali mwishu. ² Hinu, ndondo yeniyo yadindwili Ligodi langali mwishu, likahuma lyohi lawonikini ngati lyohi lelihuma kulitanulu livaha. Lilanga na kunani ndi vyagubikwi na lyohi wenuwo kuhuma wa ku Ligodi litali langali mwishu. ³ Mambalanguli gakahuma kuvala ya lyohi lenilo, vakabwela pamulima, vapewili makakala ga kuluma ngati makakala ga chipilili. ⁴ Vajoviwi vakotoka kuhalabisa manyahi ga mulima amala mahamba ga mkongo wowoha wula na mimea, nambu vavavinisa vandu vangali ulangisu wa Chapanga muchiwungi cha mihi. ⁵ Mambalanguli genago gapewili lepi amuli ya kuvakoma vandu vala, nambu vavang'aha ndu mulukumbi lwa miyehi mhanu. Na mvinisu wenuwo uvya ngati mundu mwealumiwi na vipilili. ⁶ Lukumbi lwenulo vandu yati vilonda lifwa nambu yati vifwa lepi, yati vilonda kufwa nambu lifwa likuvatila.

⁷ Mambalanguli genago gawonekana ngati falasi vevatendelekiwi kungondo. Panani ya mitu yavi kwavili vindu vyeviwangana na njingwa za zahabu na viwungi vyavi vyawanangini na viwungi vya vandu. ⁸ Mayunju gavi gatali ngati mayunju ga vadala na minu gavi ngati minu ga lihimba. ⁹ Na nganga zavi zugubikwi na chindu ngati nyula ya lyuma kujindalila nganga. Lwami lweluhuma mumagwaba gavi wavi ngati mutuka zamahele zezihutwa na falasi vevijumba kungondo. ¹⁰ Vavi na mikila yeiyivii na minga ngati chipilili, na kwa mumikila yeniyo, yavi na makakala ga kuvalemasu vandu mulukumbi lwa miyehi mhanu. ¹¹ Kangi vavi na

nkosi mweakuvalongosa, mwene ndi mtumu wa kunani kwa Chapanga mweapewili uhotola wa Ligodi langali mwishu, liina laki kwa Chiebulanìa ndi Abadoni, na kwa Chigiliki ndi Apolioni, mana yaki ndi "Mkomaji."

¹² Lukumbi lwa kutumbula lwa kuchikolela lumali kupita, na kwakona gangi gavili.

¹³ Kangi, mtumu wa kunani kwa Chapanga wa sita akapyula lipenenga laki. Na nene nayuwini lwami kuhuma pandi mcheche za lusanja lwa luteta lwa zahabu yeyavi palongolo ya Chapanga.

¹⁴ Lwami lula lukamjovela mtumu wa kunani kwa Chapanga wa sita mweavi na lipenenga, "Vadindulila vamitumi va kunani kwa Chapanga mcheche vevadindiwi mumfuleni uvaha Eufulati!" ¹⁵ Vala vajumbi mcheche va Setani vadinduliwi, na vatendalakiwi ndava ya likumbi lulolo na ligono lilolo mwehi wunuwo na mwaka wuwowo, muni vavakoma lilundu limonga pagati ya malundu gadatu gegiwanangana wa vandu. ¹⁶ Nayuwini mvalangu wa msambi wa manjolinjoli vevitama panani ya falasi, vene vavi milioni miya zivilii.

¹⁷ Mukulola kwangu kula naloli na: Falasi na vevitama panani ya falasi vavi na nyula za lyuma munganga zavi zezavi zidung'u ngati motu zezivii na langi ya buluu ngati kunani na njanu ngati liganga la baluti. Mitu ya falasi avo yavi ngati lihimba na mu milomo yavi mwahumayi lyohi na motu na baluti yeyiyaka. ¹⁸ Lilundu limonga pagati ya gadatu ya vandu veviwanangana vakomiwi kwa matovilu genago gadatu, kwa motu na lyohi na baluti yeyiyaka yeyahumayi mu milomo ya

falasi, ¹⁹ makakala ga falasi wenawo yavi mu milomo na mumikila yavi. Mikila yavi ngati mitu ya liyoka, vene vahengili kuvaluma vandu.

²⁰ Nambu vandu vangi vangakomiwa kwa matovilu ago gadatu, valekili lepi kumbudila Chapanga ya kugundamila vindu vyevatenganizi vene. Valekili lepi kugundamila mzuka na chimbong'omong'o cha zahabu na feza na shaba na maganga na mikongo zangahotola kulola amala kuyuwana amala kugenda. ²¹ Mewawa valekili lepi kumbudila Chapanga, valekili lepi kuleka kuhenga ukomaji na uhavi na ukemi na uhiji.

10

Mtumu wa kunani kwa Chapanga na Chitabu Chidebe

¹ Kangi namuwene mtumu yungi wa kunani kwa Chapanga mweavi na makakala ihelela kuhuma kunani. Agubikwi lihundi na upinde wa fula pamutu waki. Pamihu paki pavi ngati lilanga na magendelu gaki gavi ngati mapanda ga motu. ² Mumawoko gaki akamwili chitabu chidebe chechigubukuliwi. Avikili chigendelu chaki cha kulyela panani ya nyanja na cha kumangeya panani ya mulima. ³ Akukemela kwa lwami luvaha ngati kubuluma kwa lihimba. Peakwesili lwami, mibulumo saba ya mbamba yayangwili kwa chigigi. ⁴ Mibulumo yila saba payayuwani, nene naganili kuyandika. Nambu nayuwini lwami kuhuma kunani kwa Chapanga, "Malovi ga mibulumo ya mbamba saba yila ndi mfiyu ukotoka kuyandika!"

⁵ Kangi mtumu wa kunani kwa Chapanga yula mwenamuwene ayimili panani ya nyanja na panani ya pandumba, ayinwili chiwoko chaki cha kulyela kuyelekela kunani kwa Chapanga, ⁶ akalapa kwa liina la Chapanga mweitama magono goha gangali mwishu, Chapanga mweawumbili kunani na vindu vyoha vyevivii na mweawumbili nyanja vyoha vyevivii na mweawumbili pamulima na vyoha vyevivii. Akajova, “Lukumbi lwa kulindila neju lumaliki! ⁷ Nambu lukumbi mtumu wa kunani kwa Chapanga wa saba peipyula lipenenga laki, Chapanga yati imakilisila mpangu waki wa mfiyu ngati cheavajovili vatumisi vaki vamlota va Chapanga.”

⁸ Kangi, lwami lula lwenaluyuwini kuhuma kunani kwa Chapanga kadeni, lukajova na nene kavili, “Hamba ukatola chitabu chila chechigubukuliwi, chechivii mu mawoko ga mtumu wa kunani kwa Chapanga mweayimili panani ya nyanja na pandumba.”

⁹ Hinu, namuhambili mtumu wa kunani kwa Chapanga, nikamjovela anipela chitabu chila chidebe. Mwene anijovili, “Tola, ulyayi, mumlomo waku yati chinoga ngati wuchi, nambu mwileme yati chivya chivavanu!”

¹⁰ Ndi nachitolili chitabu chidebe chila kuhuma mu mawoko ga mtumu wa kunani kwa Chapanga. Nalili chene chanogayi mumlomo wangu ngati wuchi, nambu panamilili chang'anamwiki kuvya chivavanu mwileme. ¹¹ Kangi akanijovela, “Yikukugana kujova kavili ujumbi wa Chapanga ndava ya vandu vamahele

na milima yamahele na luga zamahele na vankosi!"

11

Vandu vavili vevagawene na kujova

¹ Kangi napewili mlayi wewavili ngati lidete la kupimila nikajovelwa, "Amba, ukapima Nyumba ya Chapanga lusanja lwa luteta lwa kuhukisa ubani na kuvavalanga vandu vevakumuyupa Chapanga mugati ya Nyumba ya Chapanga. ² Nambu luvanja lwa kuvala lwa Nyumba ya Chapanga, ukoto kupima, muni ugotoliwi vandu vangali Vayawudi, vevaulivatila muji wa msopi mulukumbi lwa miyehi alobaini na yivili. ³ Na nene yati nikuvatuma vandu vevijova ndava yangu vavili kuni vawalili nyula za magunila, muni vajova ulota lukumbi lwa magono elufu yimonga miya zivili na sitini."

⁴ Venavo ndi mikongo yivili ya zeituni na vibokoselu zeziyima palongolo ya Bambu mweilongosa mulima. ⁵ Ngati mundu akalinga kuvalemasa, motu wihuma mumlomo wavi na kumkoma makoko wavi, na kila mundu mweilinga kuvalemasa yati ifwa namuna yiyo. ⁶ Venavo vavi na uhotola wa kudinda kunani, fula yikoto kutonya ligono pevikokosa ujumbi wa Chapanga. Kavili vavi na uhotola wa kugang'amusa manji gavya ngasi na kuutova mulima kila namuna cheigana.

⁷ Nambu pevimala kukokosa ujumbi wa Chapanga, hinyama hikali yeiyihuma ku Ligodi langali mwishu yati itovana nawu ngondo na kuvakoma. ⁸ Mituhi yavi yisigalila muji ukulu, kula

Bambu wavi peavambiwi pamsalaba. Liina la muji uwo wikemelewa kwa ulota Sodoma amala Misili.⁹ Vandu va kila lukolo na likabila kila luga na kila mulima na kila langi, yati vakuyilola mituhi yenyio mulukumbi lwa magono gadatu na la pinga, viyidakila lepi yizikwayi.¹⁰ Vandu vevitama pamulima yati vihekelela lifwa la avo vavili. Yati vikita mselebuko na kupelana njombi muni vamlota va Chapanga ava vavili vavang'aisi neju vandu va pamulima.¹¹ Nambu pegimalika magono gadatu na lapinga mpungu wa Chapanga wewutipela wumi yikuvingila, kwa mituhi yila, vene vevavawene vakayingilwa na wogohi.¹² Kangi, avo vamlota vavili vayuwini lwami luvaha kuhuma kunani kwa Chapanga lukuvajovela, "Mbwela apa!" Vene vakakwela kunani kwa Chapanga, makoko wavi vakuvalolokesa.¹³ Lukumbi lulolo, lukahumila mndendemo mvaha wa ndima, lilundu limonga pagati ya malundu kumi gegiwanangana ga muji wenuwo yagwili na vandu elufu saba vafwili ndava ya mndendemo wenuwo. Vandu vevasigalili vakayogopa neju vakamulumba Chapanga wa kunani.

¹⁴ Lukumbi lwa mwalachikolela ya pili lupitili, nambu lola! Mwalachikolela ya datu yibwela kanyata.

Lipenenga la saba

¹⁵ Kangi, mtumu wa kunani kwa Chapanga wa saba akapyula lipenenga laki. Na lwami zamahele zivaha kunani kwa Chapanga zayuwaniki zikajova, "Hinu unkosi wa mulima

ndi uhengiwi kuvya wa Bambu na Chapanga na Kilisitu mweamhagwili kuvya Msangula. Mwene yati ilongosa magono goha gangali mwishu!"

¹⁶ Kangi, vala vagogo ishilini na mcheche vevatamili palongolo ya Chapanga muvigoda vyatunkosi, vakagwa chakukupama na kumgundamila Chapanga, ¹⁷ vakajova,

"Tikukusengusa, wa Chapanga Mweuvi na makakala,

mweuvi na mwewawi!

Muni ulangisi Makakala gaku gakulu na kutumbula kungolosa ngati nkosi!

¹⁸ Vandu vangali Vayawudi vayomili,

nambu ligoga laku libweli,

ena lukumbi lwa kuvakitila uhamula vevafwili.
Lukumbi lwa kuvapela njombi vatumisi vaku vamlota,

na vandu vaku voha vevakulitopesa liina laku,
vadebe kwa vavaha.

Ndi lukumbi lwa kuvakoma vevihalabisa mulima!"

¹⁹ Kangi, Nyumba ya Chapanga yeyivii kunnani yadinduliwi, na mugati yaki mwawonikini, lisanduku la lilaganu. Hinu ukahumila lumwetu mwetu na mbamba na mbulumo wa ndima na fula yivaha ya maganga.

12

Mdala na Liyoka

¹ Kangi, ulangisu uvaha walolekini kunani kwa Chapanga, mdala mweawalikwi lilanga na mwehi pahi pa magendelu na njingwa ya ndondo kumi na zivili panani ya mutu waki.

² Mdala yula avi na ndumbu ndi avembayi ndava ya lipyanda la kuveleka mwana.

³ Kangi, ulangisu wungi ukahumila kunani kwa Chapanga, liyoka livaha lidung'u na lelivii na mitu saba mang'elu kumi, kila mutu wavi na njingwa yaki. ⁴ Mkila wa Liyoka lila wautikayi lilundu limonga pagati ya gadatu gegiwanangana na kuzitaga pamulima. Lene layimili palongolo ya mdala yula mweavi papipi kuveleka mwana, lajitetendelekili kummila mwana peivelekewa. ⁵ Kangi, mau yula aveliki mwana mgosi, mweilongosa milima yoha kwa ndonga ya lyuma. Mwana yula anyakuliwi na kupelekwa kwa Chapanga kuchigoda chaki cha unkosi. ⁶ Mau yula akajumbalila kulugangatu pandu Chapanga peatendelekili muni aleliwi mu magono elufu yimonga miya zivili na sitini.

⁷ Kangi kwavi na ngondo kunani kwa Chapanga. Mikaeli pamonga na vamitumu vayaki va kunani kwa Chapanga, lene pamonga na mizuka vaki vatovini nayu. ⁸ Nambu limoma langahotola, mwene pamonga na vamitumu vaki valekekisiwi lepi kutama kunani kwa Chapanga. ⁹ Hinu, limoma likatagwa kuvala, limoma lenilo ndi lila la kadeni lelikemelewa Mhakau amala Setani, mweikonga vandu va pamulima woha. Ndi likatagwa pamulima pamonga na mizuka yaki yoha.

¹⁰ Kangi nayuwini lwami luvaha kuhuma kunani kwa Chapanga yijova, "Hinu usangula wa Chapanga uhikili na makakala na unkosi wa Chapanga witu na uhotola wa Kilisitu mweahaguliwi kuvya Msangula! Ndava muni yula

mweavatakili valongo vitu palongolo ya Chapanga atagiwi pahi. Mwenuyo mweavatakili kilu na muhi. ¹¹ Valongo vitu vamhotwili Setani kwa makakala ga ngasi ya mwanalimbelele na kwa kuvajovela vandu vangi ndava malovi ga kumsadika Yesu. Muni vene vayidakili kuwusa wumi wavi hati kufwa. ¹² Hinu mululutayi veve kunani kwa Chapanga na vyoha vyevivii mugati yinu. Nambu mwalachikolela kwa mulima na nyanja, muni Setani avabwelili kuni avi ligoga livaha ndava amanyili kuvya magono gaki gegasigalili gadebe.”

¹³ Liyoka palamanyili kuvya litagiwi pamulima, likatumbula kumjumbisa mau yula mweamveliki mwana mgosi. ¹⁴ Nambu mau yula apewili magwaba gavili ga linditi muni ambulu-luka kutali neju na liyoka, mbaka kulugangatu kwe ilelewa na kuvikiwa bwina mulukumbi lwa miyaka yidatu na yapinga. ¹⁵ Hinu, liyoka lila likadeka manji gamahele ngati mfuleni, gakamulanda mdala yula mumbele muni gamuyola. ¹⁶ Nambu mulima wamtangatili mdala yula, ukayamula ngati mlomo na kugamila manji gala gegahumili mumlomo wa Liyoka. ¹⁷ Hinu, liyoka lila lamyomili mdala yula, likawuka, likahamba kutovana na chiveleku chingi cha mdala yula, ndi voha veviyidakila mihilu ya Chapanga na kulanda uchakaka ndava ya Yesu. ¹⁸ Hinu, liyoka likayima pamuhana ya nyanja.

13

Hinyama zivili vikali

¹ Kangi nikalola chinyama chikali chimonga chihuma kunyanja. Chavi na mitu saba na mang'elu kumi, na kila ling'elu lavi na njingwa. Panani ya kila mutu payandikwi liina la kumliga Chapanga. ² Chinyama chikali chenachiwene chavi ngati chihuvi, magendelu gaki ngati hinyama yezikemelewa lihogo na mlomo waki ngati lihimba. Liyoka lila lampeli Chinyama chila, uhotola waki pamonga na chigoda chaki cha unkosi na uhotola uvaha. ³ Mutu umonga wa chinyama chikali chila chalolikini na livamba livaha lelihumalili ndava ya kuhinjwa leliyogofya, nambu livamba lenilo lalamili. Mulima woha wakangiswi na kuchilanda chinyama chenicho. ⁴ Vandu voha vakaligundamila liyoka lila ndava lampeli uhotola waki chinyama chikali chila. Mewawa vakachigundamila chinyama chenicho, "Vakajova yani mweavi ngati chinyama ichi? Ndi yani mweihotola kutovana nachu?"

⁵ Kangi chinyama chikali chila chapewili uhotola wa kujova malovi ga kujilumba na kumliga Chapanga. Chapewili uhotola wa kuhenga lihengu miheyi alobaini na yivili. ⁶ Hinu, chinyama chila chikatumbula kumliga Chapanga, kuliliga liina laki, na pandu peitama Chapanga na vala vevitama kunani kwa Chapanga. ⁷ Kangi ayidakiliwi kutovana ngondo na vandu va Chapanga na kuvalahotola. Apewili hati uhotola wa kulongosa vandu voha, va kila likabila na kila lukolo na kila luga na kila mulima kila langi. ⁸ Voha vevitama pamulima yati vakuchigundamila chimanya chikali chila nambu vala ndu mahina gavi gegayandikwi

kutumbula kwa mulima muchitabu cha wumi cha mwanalimbelele mweahinjiwi.

⁹ “Yuhanila mweavi na makutu ndi ayuwana. ¹⁰ Yikavyai mundu akamuliwa uvanda yikum-gana akamuliwa kwa makakala, ngati mundu mweakomili kwa upanga yikumgana akomiwa kwa upanga. Hinu yeniyi yikuvgana vandu va Chapanga vavyayi na usindimala na sadika.”

¹¹ Kangi, nachiwene chinyama chingi chikali chihuma pandima. Chavi na mang'elu gavili ngati limbelele, na chalongili ngati liyoka li-vaha lila. ¹² Avi na uhotola woha kuhuma kwa chila chinyama chikali cha kutumbula, na kahengela uhotola wenuwo palongolo ya chinyama chenicho. Akahengela makakala ku-vakita vandu va milima yoha vachigundamila chinyama chenicho cha kutumbula chechavi na chilonda chaki cha kuyogofya chalamili. ¹³ Hinu, chinyama chikali cha pili hati chika-henga milangisu yikulu ya kukangasa palongolo ya vandu akakita motu uhuma kunani kwa Chapanga uhelela pamulima. ¹⁴ Kwa uhotola weapewili wa kuhenga milangisu yivaha ya kukangasa palongolo ya chinyama cha kutumbula. Avayagisi vandu vevitama pamulima. Kwa kuvajovela vatengenezayi chimong'omong'o kwa kuchitopesa Chinyama chechavi na chilonda chechidumuliwi kwa upanga nambu chikatama. ¹⁵ Kangi, chinyama chila cha pili chikahotola kuchipyulila mkeku muchimong'omong'o ya chinyama chila cha kutumbula, hati chikahotola kulongela na kuvakoma vandu voha vangachi-gundamila. ¹⁶ Mewa kwa makakala alagizi

vandu voha, vadebe na vavaha, vevavi na vindu vyamahele na vangangu vandu vevalekeliwi na vavanda, vavikiwa ulangisu panani ya mawoko gavi ga kulyela amala panani ya chiwungi cha miyu gavi. ¹⁷ Akavabesa mundu yoyoha kugula amala kugulisa chindu, nambu yula ndu mundu mweavikiwi ulangisu wenuwo, ndi liina la chinyama amala mvalangu wa liina lenilo.

¹⁸ Penapa piganikiwa luhala! Mweavi na luhala ihotola kudandaula mvalangu weuwanganga na liina la chinyama chila, mana yaki ndi mundu nunuyu. Mvalangu waki ndi miya sita sitini na sita.

14

Mwanalimbelele na vandu vaki

¹ Kangi, nikalola chitumbi Siyoni. Mwanalimbelele ayimili panani yaki, pamonga nayu vavi vandu laki yimonga elufu alobaini na mcheche panani ya viwungi vyavi vayandikwi liina la Mwanalimbele na liina la dadi waki. ² Hinu, nayuwini lwami kuhuma kunani kwa Chapanga lwami lweluvi ngati manji gamahele na ngati mbulumo mvaha. Lwami lwenayuwini lwavili ngati vandu kutova kanjeke. ³ Vayimbili nyimbu ya mupya palongolo ya chigoda cha unkosi, na viumbi vala mcheche na vagogo makumi gavili vala. Avi lepi mundu mweahotwili kujiwula lunyimbu lula nambu nga vala vandu laki yimonga elufu alobaini na mcheche, vevagomboliwi pamulima. ⁴ Vandu avo ndi vala vangajihakisi kwa kugona na vadala, vene ndi vabwina palongolo ya Chapanga yiyyidakiliwi na Chapanga.

Venavo vakumlanda mwanalimbelele kwokoha kweihamba, vagomboliwi vavyai ngati luteta lwa mabenu ga kutumbula yegiwusiwa kwa Chapanga na kwa Mwanalimbelele. ⁵ Mu milomo katu vajovili lepi udese, vavi lepi na mhalu wowoha.

Vamitumu vadatu va kunani kwa Chapanga

⁶ Kangi, namuwene mtumu wa kunani kwa Chapanga yungi imbululuka kunani kuni avi na Lilovi la Bwina la Chapanga la magono goha gangali mwishu, akokosa kwa vandu vevitama panani ya ndima na pamilima yoha na vandu va luga zoha na makabila goha na langi zoha. ⁷ Akajova kwa lwami luvalaha, "Mumyogopa Chapanga na kumulumba! Muni lukumbi luhikili lwa kuwusa uhamula waki. Mumuyupayi mwene mweawumbili kunani na mulima na nyanja na vinyepa nya manji."

⁸ Mtumu wa pili kunani kwa Chapanga amlandili mwenuyo wa kutumbula akajova, "Agwili! Babuloni mkulu agwili! Babeli mweava-hengili vandu voha va milima yoha vanywayi divayi yaki, divayi ya kugana neju ukemi."

⁹ Mewawa na mtumu wa kunani kwa Chapanga wa datu akavalanda ava vavili, akajova kwa lwami luvalaha, "Mundu yoyoha mweakuchigundamilia chinyama chenicho amala kuyigundamilia chimong'omong'o na kuyidakilia kuvikiwa ulangisu panani ya chiwungi cha mihi gaki amala ulangisu mu mawoko gaki, ¹⁰ mwenuyo yati inywa divayi yejisopiwi yangahangisana na manji munkeve wa ligoga la Chapanga. Mundu

mwenuyo yati iga'hika mugati ya maganga ga baluti gegiyaka motu palongolo ya vamitumu va kunani kwa Chapanga vamsopi na palongolo ya Mwanalimbelele. ¹¹ Lyohi lya motu weukuvang'aha hukwela kunani magono goha gangali mwishu. Vandu avo vevakuchigundamila chinyama chikali na chimong'omong'o chaki na kusopiwa ulangisu liina laki, yati vipumulila lepi kilu na muhi."

¹² Ndava yeniyo vandu va Chapanga, ndi veviyidakila mihilu ya Chapanga na kumsadika Yesu, vavyai na usindimala.

¹³ Kangi, nayuwini lwami kuhuma kunani kwa Chapanga lujoba, "Yandika na: Vamotisiwa vandu kuhuma hinu yati vifwa kuni vawungini na Bambu."

Mpungu mwene ijoba, "Ena! Yati vipumulila kuhuma manga'aiso gavi, na vipewa njombi kwa matendu gavi gevahengili."

Mabenu ga pamulima

¹⁴ Kangi nikalola, na kumbi pavi na lihundi lamsopi penapo. Na panani ya lihundi lenilo kwavi mmonga mweavi ngati Mwana wa Mundu. Awalili njingwa ya zahabu pamutu, na kukamula chikwakwa chikali mu mawoko gaki.

¹⁵ Mewawa mtumu wa kunani kwa Chapanga akahuma Munyumba ya Chapanga ya kunani, na kwa lwami luvaha akamjovela yula mweatamili panani ya lihundi, "Hengela chikwakwa chaku ukabena mabenu, muni lukumbi lwa kubena luhikili, mabenu ga mulima gakangili." ¹⁶ Hinu, yula mweatamili panani ya lihundi akatindisa

chikwakwa chaki pamulima, na mabenu ga mulima gakabenwa.

¹⁷ Mtumu wa kunani kwa Chapanga yungi akahuma Munyumba ya Chapanga wa kunani, namwene mewa ayi na chikwakwa chechitema.

¹⁸ Mtumu yungi wa kunani kwa Chapanga myimila wa motu, akawuka lusanja lwa luteta, akamjovela kwa lwami luvaha yula mtumu mweavi na chikwakwa chechitema, "Mewa na veve hengela chikwakwa chaku chechitema ukadumula matunda ga zabibu za pamulima, muni zabibu zaki zikangili!" ¹⁹ Hinu, mtumu wa kunani kwa Chapanga akatindisa chikwakwa chaki pamulima, akadumula hikonyo ya zabibu pamulima. Akazisopa mugati ya chiliva cha kuminyila divayi ya ligoga la Chapanga. ²⁰ Zabibu zaminyiwi mugati ya chiliva cha kuminyila divayi pepavi kuvala ya muji. Na ngasi yikahuma na mmemu waki wavi mita zivili na mtililiku waki wavi kunyoleka kwa utali kilomita miya zidatu.

15

Vamitumu va kunani kwa Chapanga saba vevavi na matovilu ga mwishu

¹ Kangi nauwene ulangisu wungi uvaha kunani kwa Chapanga, na kukangasa. Pavili na vamitumu va kunani kwa Chapanga saba vevavi na matovilu saba ga mwishu. Kwa matovilu ago saba ligoga la Chapanga yitimili.

² Kangi nachiwene chindu ngati nyanja ya chilolilo, yihangisini na motu. Navawene mewa vala vandu vevachihotwili chinyama chila na

chimong'omong'o na liina laki limanyikana kwa mvalangu. Vandu avo vayimili pamuhana ya nyanja ya chilolilo. Mu mawoko gavi vakamwili kanjeke yevapewili na Chapanga.³ Vayimbai lunyimbu lwa Musa, muhengaji wa Chapanga na lunyimbu lwa Mwanalimbele vijova,
 "Bambu, Chapanga mweuvi na makakala goha, matendu gaku ndi gakulu na gakukangasa neju! Veve Nkosi wa vandu va milima, njila zaku zivili ngati cheziganikiwa na chakaka.
⁴ Bambu, ndi yani mwanga kuyogopa, yani angalilumba liina laku?
 Ngawamwene ndi wamsopi.
 Vandu voha va milima vakubwelela
 na kukugundamila
 ndava muni mahengu gaku gabwina
 gagubukuliwi kwa vandu voha."

⁵ Pagamaliki genago nayiwene Nyumba ya Chapanga yidinduliwi kunani kwaki na mugati yaki kuvi na lindanda la msopi. ⁶ Vala vamitumu va kunani kwa Chapanga saba vevavi na matovilu saba vakahuma Munyumba ya Chapanga yila, kuni vawalili nyula za msopi pehe na mikungi ya zahabu munganga zavi.
⁷ Kangi, mmonga wa viumbi vala mcheche akavapela vala vamitumu saba va kunani kwa Chapanga minkeve saba ya zahabu yeyamemili ligoga la Chapanga, mweavi mumi magono goha gangali mwishu. ⁸ Nyumba ya Chapanga yikamema lyohi lelihuma muukulu wa Chapanga na makakala, kawaka mundu mweihotola kuyingila Munyumba yeniyo, mbaka matovilu gala saba gegaletiwi na Chapanga gamalikayi.

16

Nkeve saba za ligoga la Chapanga

¹ Kangi, nayuwini lwami luvaha kuhuma Munyumba ya Chapanga yikuvajovela vamitumu ya kunani kwa Chapanga saba vala. “Mhamba mkayitayi nkeve saba ga ligoga la Chapanga pamulima.”

² Hinu, mtumu wa kunani kwa Chapanga wa kutumbula akahamba akayita nkeve waki panani ya mulima. Bahapo maputi ga kuvina neju gakavakolela voha vevavi na ulangisu wa chinyama chila, na vala vevayupili chimong'omong'o.

³ Mewawa mtumu wa kunani kwa Chapanga wa pili akayita nkeve waki munyanja. Nyanja yene yikavya ngati ngasi ya mundu mweafwili, na vindu vyoha vevina wumi vyafwili.

⁴ Na mtumu wa kunani kwa Chapanga wa datu akayita nkeve waki mumifulenai na vinyepa vya manji vyang'anamwiki ngasi. ⁵ Namyuwini mtumu wa kunani kwa Chapanga myimilila wa manji akajova, “Veve wa Msopi mweuvili na mwewavili! Veve kwa njila yenyi uhukumwi cheyiganikiwa. ⁶ Ndava muni vayitili ngasi ya vandu va Chapanga na vamlota va Chapanga, na veve uvapeli ngasi vanywayi. Ndi chevaganikiwi kupokela!” ⁷ Kangi nayuwini lwami pa lusanja lwa luteta lujoba, ena, “Bambu Chapanga mweuvi na makakala! Uhamula waku ndi wa chakaka na kukuganisa!”

⁸ Kangi mtumu wa kunani kwa Chapanga wa mcheche akayita nkeve waki panani ya lilanga.

Lilanga lavachonili vandu kwa motu waki ukali.

⁹ Hinu, vandu vakatiniswa neju vakamliga Chapanga mweavi na makakala panani ya matovilu ago. Nambu valekili lepi kubuda na kumlumba Chapanga.

¹⁰ Mewawa mtumu wa kunani kwa Chapanga wa mhanu akayita nkeve waki panani ya chigoda cha chinyama chila. Chitita chikauzungila unkosi waki, vandu vajilumili milimi yavi. ¹¹ Vakamuliga Chapanga wa kunani ndava ya mvinisu wavi na vilonda yavi. Nambu vangaleka kumbudila Chapanga ndava ya matendu gavi gahakau.

¹² Na mtumu wa kunani kwa Chapanga wa sita akayita nkeve waki panani ya mfuleni uvaha weukemelewa Eufulati. Manji gaki gakayuma, ndi njila yavikiwi ndava ya vankosi kuhumila upandi wa welihumila lilanga. ¹³ Kangi nayiwene mizuka mihakau yidatu vevavili ngati manyoto, vihuma mumlomo wa liyoka livaha lila na mumlomo wa chinyama chikali na mumlomo wa yula mlota wa udese. ¹⁴ Ava ndi mpungu wa mizuka yihakau yezikita gachinamtiti. Ndi yeiyihamba kwa vankosi va mulima voha na kuwayola pamonga ndava ya ngondo muligono lila likulu la Chapanga mweavi na makakala.

¹⁵ “Yuwana! Nene nibwela ngati mhiji! Amotisiwi mundu yula mweitama mihi kuni awalili nyula zaki muni akotoka kuhamba waka peigenda na kukola soni pavandu pavakulola avili waka.”

¹⁶ Hinu mpungu avo vakavayola vankosi

pandu pepikemelewa kwa Chiebulania Halimagedoni.

¹⁷ Mewawa mtumu wa kunani kwa Chapanga wa saba akayita nkeve waki kunani. Lwami luvaha lukayuwanika kuhuma pachigoda cha unkosi, Nyumba ya Chapanga wa kunani yikajova, “Yihengiki!” ¹⁸ Kukahumila lumwetu mwetu na mbulumo na mbamba na mndendemo uvaha wa ndima wangahumila kutumbula Chapanga pawumbili vandu pamulima. Lavi lakuyogofya neju ¹⁹ Muji wula ukulu wabaywika pandi zidatu, miji ya milima yikagwa. Babeli, muji mkulu wangakosiwa na Chapanga aunywisili chikombi cha divayi ya ligoga laki likulu. ²⁰ Visiwa vyoha vyayongomili, na vidunda vyayagili. ²¹ Fula yivaha ya maganga yejitopa ngati kilo hamsini kila yimonga, yavatonyili vandu. Vene vakamuliga Chapanga ndava ya fula yila ya maganga yavili yivaha neju.

17

Mkemi na chinyama chikali

¹ Mmonga wa vala vamitumu saba va kunani kwa Chapanga vevavi na nkeve akabwela, akanijovela, “Bwelayi, na nene yati nikulangisa uhamula weapewili yula mkemi mkulu, mweitama pamuhana ya manji gamahele. ² Vankosi va pamulima vikitili ukemi pamonga nayu, na vandu va pamulima vagalili divayi ya ukemi waki.”

³ Kangi, Mpungu wa Chapanga anitolili na Mtumu wa kunani akanipeleka mbaka kulgangatu, namuwene mdala atamili panani ya chinyama chidung'u. Chinyama chila gayandikwi mahina ga kumliga Chapanga, chavi na mitu saba na mang'elu kumi. ⁴ Mdala yula awali nyula za langi ya zambalau na yidung'u, ajinyambisi vindu vyevitengenizwi kwa zahabu na maganga ga mashonga gamahelle na lulu. Mu mawoko gaki akamwili chikombi cha zahabu chechimemili mambu gegilangisa yomeso ya ukemi waki. ⁵ Ayandikwi panani ya chiwungi cha mihi gaki liina la mfifyu, "Babeli mkulu, nyina wa vakemi na mambu goha ga yomeso neju lwa mulima." ⁶ Namuwene uyo mdala agalili ngasi ya vandu va Chapanga, na ngasi ya vandu vevakomiwi ndava ya kuvajovela vandu vangi mambu ga Yesu.

Na penamuwene nakangisi neju. ⁷ Nambu mtumu wa kunani kwa Chapanga akanijovela, "Ndava kyani wikangasa?" Nene yati nikukujovela mfifyu wa mdala uyu mweatamili panani ya chinyama chechivii na mitu saba na mang'elu kumi. ⁸ Chinyama chikali cheuchiwene chavi wumi wa kadeni nambu hinu chifwili. Nambu gapipi yati chikwela kuhuma muligodi langali mwishu nambu yati chikomewa. Vevitama pamulima yati vikangasa, ena vandu voha vangayandikwa mahina gavi kutumbula muchitabu cha wumi wa mulima, yati vikangasa kuchilola chinyama penapo kadeni chavi mumi, kavili chafwili na hinu chihumila kangi!

⁹ Penapa yiganikiwa kuhololela na luhala!

Mitu iyo saba ndi vidunda saba ndi mdala mwenuyo itama panani yaki. Mewawa mitu yeniyo saba ndi vankosi saba. ¹⁰ Pagati ya avo vankosi saba mhanu vamali kukomewa, mmonga yati ilongosa akona yungi kubwela, na peibwela yati ilongosa mulukumbi luhupi. ¹¹ Na chinyama chikali chila chechatamili kadeni nambu hinu chitamili lepi kavili ndi nkosi wa nane, ndi pagati ya vala saba na mwene yati ikomiwa.

¹² “Gala mang'elu kumi gevagawene ndi vankosi vevakona kutumbula kulongosa. Nambu yati vipewa uhotola wa kulongosa kwa lukumbi lwa saa yimonga pamonga na chinyama chila. ¹³ Voha avo kumi yati viyidakilana, na vene yati vachipela chila chinyama makakala gavi na uhotola wavi woha wa kulongosa vandu. ¹⁴ Yati vitovana na Mwanalimbelele nambu Mwanalimbelele pamonga na vala veavakemili na kuvhagula na vasadikika, yati akuvahotola ndava mwene ndi Bambu wa mabambu na Nkosi wa vankosi.”

¹⁵ Mtumu wa kunani kwa Chapanga akani-jovela mewa, “Gala manji gewagawene pala peatamili yula mkemi, ndi misambi ya vandu va kila mulima na kila lukolo na kila luga na kila langi. ¹⁶ Mang'elu gala kumi geugaweni na chila chinyama yati vakumuyomela mwenuyo mkemi, yati vitola kila chindu na kumleka waka, yati vilya nyama yaki na kutinyisa kwa motu. ¹⁷ Muni Chapanga asopili mumitimia yavi chila cheigana mwene chikiwayi, kuvya vayidakilana vene kwa vene kumpela chinyama chila uhotola wa

kulongosa, mbaka Malovi ga Chapanga pegitimila.”

¹⁸ “Na yula mdala mwewamuwene ndi muji mkulu wewilongosa vankosi va milima.”

18

Kugwa kwa Babeli

¹ Pagamaliki genago, namuwene mtumu yungi wa kunani kwa Chapanga ihelela kuhuma kunani kwa Chapanga. Avi na uhotola mkulu, na mulima wang'asimi kwa kung'asima kwaki. ² Hinu, akakwesa lwami akajova. “Ugwili, Babeli mkulu uwili! Hinu uvi matamilu ga masetani na mizuka mihakau, uvi matamilu ga videge vihakau na kuyomesa neju. ³ Ndava muni vandu va milima yoha, vagalili kwa divayi yikali ya ukemi waki, vene vankosi vahengili ukemi nayu, na vevigulisa vindu va pamulima vapatili chiyonjokesu chivaha neju ndava ya mnogu wa kujisangalusa kwavi.”

⁴ Kangi nayuwini Iwami kuhuma kunani kwa Chapanga kwijova,

“Vandu vangu, muwuka kwaki,
muni mkoto kuvya pamonga nawu mukumbudila kwavi Chapanga,
mkoto kuhamba mumotu wa magono goha wan-gajimika.

⁵ Ndava muni mabudilu gaki gamahelle neju,
galundikini mbaka kunani kwa Chapanga,
na Chapanga mweikumbuka uhakau waki.

⁶ Mumkitila mewawa ngati cheavakitili.

Muwuyisila mala zivili kwa gala geavahengili vangi.

Chimemesa chikombi chaki cha divayi yaki,
Muhanganisila divayi yivavanu mala zivili ku-
liku cheakutendekili nyenye.

⁷ Mumpela mang'ahiso na mvinisu
kuwanangana na kumeka na kujikwiha kwaki neju,

kuwanangana na kutama kwaki kwa ukemi.

Muni akujijovela mumtima,

'Nitama penapa ngati nkosi wa chidala,
nene lipwela lepi amala nipata lepi mvinisu!'

⁸ Ndava yeniyo matovilu gaki yati gakumkolela
kwa ligono limonga,

utamu na ungodongondi na njala.

Yati iyochwa motu,

muni Bambu Chapanga mweavi na uhamula ana
makakala."

⁹ Vankosi va mulima vahengili ukemi nayu na
kutama nayu muwumi wa ukemi yati vivemba
lukumbi pevilola lyohi la muji wenuwo we-
witinyika. ¹⁰ Viyima cha kutali ndava ya kuyo-
gopa mang'ahiso gaki na kujova, "Lola chew-
ing'aika muji ukulu, Babeli, muji una makakala
lukumbi lwa saa yimonga ndu mbunu waku
ukukolili."

¹¹ Vandu vevigulisa na kugula va mulima
yati vivemba na kuwombeleza, ndava avi lepi
mundu mweigula vindu vyavi kavili, ¹² avi lepi
kavili wa kugula vindu vyevitenganizwi kwa za-
habu yavi, feza na maganga ga mashonga gama-
hele na lulu na nyula zezing'asima neju na nyula
za langi ya zambalau na nyula za vitambala

vyalili na nyula yidung'u na vindu vyala kila aina vyevitengenizwi kwa mikongo ya mashonga gamahele na vindu vyala mang'elu ga ndembu na vindu vyevitengenizwi kwa shaba vyala lyuma na malumalu,¹³ na mdalasini, ndimbilu na ubani wa manemane na udi na divayi na mahuta ga zeituni na uhembe wa nganu na ng'ombi na limbelele, mutuka wa kuhutwa na falasi na vavanda hati wumi wa vandu.¹⁴ Vevigulisa vindu vakumjovela, "Vindu vyoha vyabwina vyeuvili navyu viyagilii, na vindu vyamahele na ulumba vikujumbili, amala ukivilola lepi kavili!"¹⁵ Vevigulisa na kugula vapatili vindu kuhuma muji wenuwo, yati viyima kutali ndava ya wogohi wa mang'ahiso gala gakotoka kuvakolela vene yati vivemba na kujova.¹⁶ Vakajova, "Lola chewing'ahika muji wenuwo mkulu. Weuyovalili kuwala nyula zezing'asima na nyula za langi ya zambalau na langi yidung'u, na kujinyambisa kwa vindu vyevitengenizwi kwa zahabu, na maganga ga mashonga gamahele na lusalu lwa lulu."¹⁷ Mulukumbi lwa saa yimonga ndu vindu vyamahele vihalabiki!"

Kangi vevilongosa watu voha na valumugendu wavi vandu voha vevihenga mahengu munyanja na vandu voha vevigulisa vindu munyanja vayimili cha kutali,¹⁸ yati vakuliwona lyohi la motu wula weutinyisi, vakavemba kwa lwami, "Kawaka muji wungi weuwanangana na muji uwu mkulu!"¹⁹ Vajibilindwisi mulububu mitu yavi kulangisa vana mvinisu, vakavemba kwa lwami na kujova, "Lola chewing'ahika veve muji mkulu! Ndi muji woha weuvi na watu zezigenda

munyanja vapatili vindu vyamahele ndava yaki. Nambu mulukumbi lumonga ndu uyagisi kila chindu!"

20 Mhekelelayi, nyenye kunani kwa Chapanga! Mhekelelayi nyenye vandu va Chapanga na vamitumi na vamlota va Chapanga, ndava Chapanga akitili uhamula ndava yinu nyenye!

21 Kangi, mtumu wa kunani kwa Chapanga mmonga mweavi na makakala kayinula liganga livaha ngati la kuyagila, akalitaga munyanja akajova, "Chenichi ndi chewihamuliwa njwe Babeli muji mkulu yati wiwonekana lepi kavili.

22 Lwami lwa vandu veviyimba na vabeta chitolilo vinjeke na vapyula mapenenga ziyuwanika lepi kavili mugati yaki ng'o. Kawaka fundi wa namuna yoyoha yila mweapatikini mugati yaku, amala lwami lwa liganga la kuyagila yati liyuwanika lepi kavili mugati yaku ng'o.

23 Lumuli lwa hahi lulangasa lepi kavili mugati mwaku ng'o, lwami lwa mkolo ndowa na mgegewa ndowa luyuwanika lepi kavili mugati mwaku ng'o. Vevigulisa na kugula vavi na makakala ga pamulima. Na kwa uhavi waku uvayagisi vandu va milima yoha!"

24 Muji wenuwo wa Babuloni uhukumiwi ndava mugati yaki uwonikini ngasi ya vamlota va Chapanga na vandu vaki pamonga na ngasi ya vandu voha vevakomiwi pamulima.

19

1 Pagamaliki genago nayuwini lwami luvaha lwa msambi uvaha wa vandu kunani kwa

Chapanga yijova, “Chapanga alumbiwa! Usangula, na ukulu na makakala ndi vindu vyaku! ² Uhamula waki ndi wa chakaka na yabwina palongolo ya Chapanga. Umhamwili yula mweimanyikana neju mkemi mweawuyagisi mulima kwa ukemi waki. Chapanga avalipisi gevahengili ndava ya kuvakoma vanalihengu vaki.” ³ Vakajova kavili, “Chapanga alumbiwa! Lyohi la motu weutinyisa muji wenuwo likwela mbaka kunani magono goha gangali mwishu!” ⁴ Vagogo vala ishilini na mcheche, na vala viumbi wumi mcheche, vakajigwisa chakukupama pahi, vakamgundamila Chapanga mweatamili panani pachigoda cha unkosi vakajova. “Ena! Chapanga alumbiwa!”

Mselebuko wa Mwanalimbelele

⁵ Kangi, lukahumila lwami muchigoda cha unkosi, “Mumlumbayi Chapanga witu, nyenye mwavatumisi vaki voha, mwavoha mwemukumtopesa, vadebe kwa vavaha.” ⁶ Kangi nayuwini lwami, ngati lwami lwa msambi uvaha wa vandu, ngati lwami lwa manji gamahelle pegihelela kwa mbulumo uvaha wa mbamba luka-jova, “Chapanga alumbiwa! Muni Bambu witu mweavi na uhotola woha ndi Nkosi! ⁷ Tihekelela na kululuta, timulumba Chapanga cheavi mkulu, muni lukumbi lwa ndowa ya Mwanalimbelele luhikili na mdala kamwali ajitendekili. ⁸ Kamwali yula ayidakiliwi kujiwalika nyula zezing'asima neju. Nyula yeniyo yeying'asima!” Ndi matendu gabwina ga vandu va Chapanga.

⁹ Kangi mtumu wa kunani kwa Chapanga anijovili, "Yandika aga: Vamotisiwayi vala vevagongoliwi pamselubuko wa chakulya cha ndowa ya Mwanalimbelele!" Kangi akanijovela, "Genaga ndi malovi gachakaka ga Chapanga."

¹⁰ Hinu, nene nikagwa chakukupama palongolo ya magendelelu gaki, naganili kumuyupa. Nambu mwene akanijovela, "Ukoto kukita genago! Nene namtumisi muyaku pamonga na valongo vaku vevakuukamulila uchakaka ndi Yesu mweaugubukwili umanyikanayi kwitu. Uchakaka wenuwo wihuma kwa Mpungu Msopi mweakuvatangatila vandu vaujovayi ujumbi wa Chapanga."

Falasi wa msopi na mweatamili panani yaki

¹¹ Kangi nawene kunani kwa Chapanga kudinduka na kwenuko nayiwene falasi ya msopi. Mweatamili panani ya falasi mwenuyo akemiwi msadikika na wa chakaka. Kangi ihamula vandu na munjila ya bwina na kutovana ngondo yambwina palongolo ya Bambu. ¹² Mihu gaki gavi ngati mwali wa motu, na panani ya mutu awalili njingwa zamahele. Avi na liina leliyandikwi, kawaka mundu yoyoha mwealimanyili nambu ngamwene. ¹³ Awalili nyula yeijwigowi mu ngasi. Na liina laki mwenuyo ndi, "Lilovi la Chapanga." ¹⁴ Manjolinjoli ga kunani kwa Chapanga vamladili kuni gatamili panani ya falasi wamsopi na gawalili nyula zeing'asima neju. ¹⁵ Mumlomo waki upanga ukali wihuma wa kuvahotola milima. Mwene yati ilongosa vandu kwa ndonga ya lyuma. Na kuvaminya

ngati mundu mweimanya divayi muchiliva cha kuminyila divayi ya ligoga likulu la Chapanga mweavi na makakala. ¹⁶ Panani ya nyula yaki, na panani ya liwondo laki, ayandikwi liina, "Nkosi wa vankosi na Bambu wa vabambu."

¹⁷ Kangi, namuwene mtumu wa kunani kwa Chapanga mmonga ayimili palilanga. Akavajovela kwa lwami luvaha videge vyoha ve vimbululuka kunani, "Mubwela, mukonganeku pamonga pachakulya chikulu cha Chapanga! ¹⁸ Mbwela mlyayi higa ya vankosi, na nyama ya vakulu va manjolinjoli, na nyama ya vandu vakekesi, na nyama ya falasi na vevitama panani ya falasi wavi, na nyama ya vandu voha ve valekekisi na vavanda, vadebe na vavaha."

¹⁹ Kangi nachiwene chila chinyama pamonga na vankosi va mulima na manjolinjoli wavi vakokini pamonga muni vatovana na yula mweatamili panani ya falasi wa msopi na pamonga na msambi waki. ²⁰ Nambu chinyama chila chakamuliwi kwa makakala pamonga na yula mlota wa Chapanga wa udese mweikita ganchinamitti palongolo yaki. Kwa gachinamitti yenyio avayagisi vala vevavi na ulangisu wa chinyama chila na vevagundamili chmong'omong'o chila. Chinyama chenicho pamonga na mlota wa udese vakatagwa kuni vavili mumi munyanja ya motu weumemili maganga ga baluti gegiyaka motu. ²¹ Na vala vevasigalili vakomiwi kwa upanga wewahumili mum lomo wa yula mweakweli panani ya yula falasi wamsopi. Na videge vyoha vakayukutiswa kwa kulya nyama za vala vevakomiwi.

20

Setani ikungiwa miyaka elufu yimonga

¹ Kangi naweni mtumu wa kunani kwa Chapanga, ihelela kuhuma kunani kwa Chapanga kuni akamwili muchiwoko chaki fungulu za ligodi langali mwishu na mnyololo uvaha. ² Akalikamula liyoka lila, liyoka la kadeni lelikemiwa Mhakau amala Setani na kulikunga minyololo kwa miyaka elufu yimonga. ³ Mtumu wa kunani kwa Chapanga akalitaga liyoka lila kuligodi langali mwishu, akadinda mlyangu wa kuyingila kwenuko na kuvika chidindilu cha mnemu muni likoto kuvayagisa kavili vandu va milima yingi mbaka miyaka elufu yimonga payitimila. Nambu payimalika yiganikiwa lidinduliwayi kavili, nambu mulukumbi luhupi ndu.

⁴ Kangi naviwene vigoda vy a chinkosi na vandu vevatamili panani yaki, vandu avo vapewili uhotola wa uhamula. Nawene mewa mipungu ya vandu vevadumuliwi mitu, ndava ya vene kuvalongosa vandu pamonga na Kilisitu mulukumbi lwa miyaka elufu yimonga. ⁵ Vandu vangi vevafwili, vapatili lepi wumi mbaka payatimili miyaka elufu yimonga. Wenuwo ndi uyukisu wa kutumbula. ⁶ Vamotisiwayi neju, na ndi vandu va Chapanga avo vevayukiswi hoti! Lifwa la pili

changali uhotola panani yaki, yati vivya vamtetva Chapanga na va Kilisitu, vene yati vilongosa pamonga nayu ngati vankosi mulukumbi lwa miyaka elufu yimonga.

Kuhamuliwa kwa Setani

⁷ Lukumbi lwa miyaka elufu yimonga payitimila, Setani yati idinduliwa kuhumu muchifungu chaki. ⁸ Mwene peihuma kuvala itumbula kugayagisa vandu vevayenili kila pandu pamilima, vandu avo ndi vikemelewa Gogu na Magogu. Setani yati akuvayola pamonga ndava ya ngondo vene yati vivya vamahele ngati msavati wa kumbwani. ⁹ Vapitili pamulima woha, vakayitindila kambi ya vandu va Chapanga na muji weakuugana Chapanga. Nambu motu wahelili kuhuma kunani kwa Chapanga, ukavatinyisa. ¹⁰ Na Mhakau mweavayagisi vandu, akatagwa mugati ya nyanja yeiyemili maganga ga baluti gegiyaka motu, na mugati chavi chinyama chikali chila na yula mlota wa udese, na vene voha yati ving'aiswa muhi na kilu na magono goha gangali mwishu.

Uhamula wa mwishu

¹¹ Kangi nachiwene chigoda cha unkosi chamsopi chivaha na yula mweatamili panani yaki. Mulima na kunani kwa Chapanga vyawukili palongolo yaki na pavi lepi pandu ndava yavi. ¹² Nene navawene vandu vevafwili, vavaha na vadebe nambu vayimili palongolo ya chigoda cha unkosi. Chitabu chingi chagubukuliwi chenicho ndi chitabu cha wumi. Vandu vevafwili vahukumiwi ndava ya matendu gavi ngati

cheiyandikwi muchitabu. ¹³ Nyanja yavahumisi vandu vevafwili vevavi mugati yaki. Lifwa na mulima wa vandu vevafwili zavahumisi vandu vevafwili vevavi mugati yaki. Vahukumiwi kila mmonga ndava ya matendu gaki. ¹⁴ Kangi lifwa na ligodi litali langali mwishu vikatagwa mugati ya nyanja ya motu. Nyanja yeniyi ya motu ndi lifwa la pili. ¹⁵ Ngati mundu yeyoha mweangayandikwa liina laki muchitabu cha wumi, yati itagiwi munyanja ya motu.

21

Kunani kwa Chapanga kwa mupya na mulima wa mupya

¹ Kangi nawene kunani kwa Chapanga kwa mupya na mulima wa mupya, ndava kunani kwa Chapanga kwa kutumbula na mulima wula wamali kuwuka, nyanja nayene yavi lepi kavili. ² Nauwene muji wa msopi, Yelusalemu ya mupya wahuluka kuhuma kunani kwa Chapanga ngati mdala wa ndowa mweatendelekiwi kupambwa ndava ya kukonganeka na mgwana waki. ³ Kangi nayuwini lwami luvaha kuhuma pachigoda cha unkosi yijova, “Lola! Nyumba ya Chapanga yavi pagati ya vandu, mwene yati itama pagati yavi na yati Chapanga wavi. ⁴ Mwene yati akugahungula maholi gavi goha. Muni lifwa yati livya lepi kavili, amala lipyanda amala luvembu amala mvinisu, muni vindu vyoha vya kadeni vimali kupita.”

⁵ Kangi yula mweatamili pachigoda cha unkosi akajova, “Lola, nikugakita goha gamupya.” Kangi akanijovela, “Yandikayi mambu aga muni

malovi aga ndi gakusadikika na gachakaka!"
⁶ Ndi akanijovela, "Gatimili! Nene ndi Alfa na Omega, mana yaki Mtumbula na Mmalikisa. Mweavi na njota yati nikumpela manji ga kunywa waka kuhuma muchinyepa cha manji ga wumi changali kulipa. ⁷ Yula mweihotola yati ipokela ago, nene yati nivya Chapanga waki, namwene yati ivya mwana vangu. ⁸ Nambu vandu veviyogopa na vangasadika na vahakau na vakomaji na vakemi na vahavi na veviyupa chimong'omong'o, pamonga na vadese voha pandu pavi ndi panyanja yila yeiyaka motu na maganga ga baluti gegiyaka motu, lenilo ndi lifwa la pili."

Yelusalemu ya mupya

⁹ Kangi mmonga wa vala vamitumu va kuanani kwa Chapanga saba vevavili na nkeve saba gegamelili matovilu saba ga mwishu, aka-hegelela na kunijovela, "Bwela, nikulangisa kamwali wa ndowa, mdala wa Mwanalimb-belele." ¹⁰ Mpungu Msopi akanilongosa na mtumu wa kunani kwa Chapanga, akanitolala mbaka pachitumbi chivaha na chitali. Akani-langisa muji wamsopi ndi Yelusalemu wewi-helela kuhuma kunani kwa Chapanga. ¹¹ Muji wenuwo wing'asima kwa ukulu wa Chapanga. Lulangasa lwaki lwavi ngati liganga leliguliswa kwa mashonga gamahele lelikemelewa yasipi, leling'asima ngati chilolilo. ¹² Kangi muji wenuwo wavili na luwumba lutali na luvaha, weuvi na milyangu kumi na yivili, kila umonga

wavikiwi ulonda na mtumu wa kunani kwa Chapanga. Panani ya kila mlyangu payandikwi liina limonga la makabila kumi na gavili ga vandu va Isilaeli. ¹³ Kila upandi kwavili na mlyangu yidatu, upandi welihumila lilanga mlyangu yidatu na upandi kwelitipama lilanga mlyangu yidatu na kusini mlyangu yidatu na kwe litipama lilanga mlyangu yidatu. ¹⁴ Luwumba lwa muji wenuwo wajengiwi mkingisa kumi na yivili ya maganga na panani ya mikingisa yeniyo payandikwi liina limonga la mahina kumi na gavili vamitumi kumi na vavili va Mwanalimbelele. ¹⁵ Mtumu wa kunani kwa Chapanga mwealongelayi na nene avili na lidete la kupimila yeyatenganizwi kwa zahabu, ndava ya kupima muji wenuwo mlyangu waki na luwumba lwaki. ¹⁶ Muji wene wajengiwi kwa pandi mcheche zeziwanangana upana na utali. Hinu mtumu wa kunani kwa Chapanga apimili muji wula na lidete la kupimila utali na upana na uvaha ndi vyoha vyavili ngati kilomita elufu zivili na miya mchehe. ¹⁷ Kangi mtumu wa kunani kwa Chapanga apimili ukulupala wa luwumba, wene wavili mita sitini kulan-dana na chipimu cheahengili. ¹⁸ Luwumba ulo lwajengiwi kwa maganga gadung'u ga mashonga gamahelle gegikemelewa yasipi, na muji wene wajengiwi kwa zahabu yabwina neju, yeying'asima ngati chilolilo. ¹⁹ Mkingisa wa luwumba lwa muji wenuwo wanyambiswi kwa maganga ndalindali gegiguliswa mashonga gamahelle. Mkingisa wa kutumbula wavi wa liganga lidung'u, na liganga la pili lavi la yakuti

samawati na liganga la datu lavi kalikedoni na liganga la mcheche lavi la zumalidi,²⁰ mkingisa wa mhanu lavi salidoniki na sita akiki na la saba kilisolito na la nane zabalajadi na la tisa topazi na la kumi kilisopalaso na la kumi na yimonga, yasinto na kumi na zivili ametisto.²¹ Milyangu yivaha kumi na zivili yatengenizwi kwa lulu kumi na zivili, kila mlyangu umonga watenganizwi kwa lulu yimonga. Njila yikulu ya muji yatengenizwi kwa zahabu yabwina, yeing'asima ngati chilolilo.

²² Mumuji wenuwo nayiwene lepi Nyumba ya Chapanga, muni Bambu witu Chapanga mweavi na makakala na yula Mwanalimbelele ndi Nyumba yaki. ²³ Muji wenuwo wigana lepi lumuli lwa lilanga amala mwehi, ndava muni ukulu wa Chapanga ulangasa na Mwanalimbelele ndi hahi yaki. ²⁴ Vandu va milima yoha yati vitama mu lumuli lwaki na vankosi va mulima yoha yati vakuuletela muji wenuwo vindu vyavi vyamahele. ²⁵ Milyangu yivaha katu yati yidindwa lepi muhi woha, muni yati kwivya lepi kilu mwenumo. ²⁶ Vandu va pamulima yati vakuuletela utopesa na ukulu muji wenuwo. ²⁷ Nambu chindu chochoha chihakau katu yati chiyingila lepi mwenumo, amala mundu yoyoha mweikita mambu ga soni amala udese. Nambu vala ndu mahina gavi gegayandikwi muchitabu cha wumi cha Mwanalimbelele.

22

¹ Kangi mtumu wa kunani kwa Chapanga anilangisi mfuleni wa manji ga wumi wew-

ing'asima ngati chilolilo, gegihuma pachigoda cha unkosi cha Chapanga na Mwanalimbelele. ² Mfuleni wenuwo wahelela munjila yikulu ya muji. Pamuhana ya mfuleni wenuwo kwavili na mkongo wa wumi wewipambika matunda mala kumi na zivili kwa mwaka, ndi kila mwehi na mahamba gaki ndi mtela wa kuvalamisa vandu va milima yoha. ³ Yati pivya lepi kavili chindu chochoha chechipewili likoto na Chapanga pa-muji wenuwo.

Chigoda cha unkosi cha Chapanga na cha Mwanalimbelele yati chivya mugati ya muji wula, na vanalihengu va Chapanga yati vakum-gundamila. ⁴ Yati vapalola pamihu paki, na liina laki yati liyandikwa panani ya chiwungi chavi. ⁵ Kili yati yivya lepi kavili, mewa yati vigana lepi lumuli lwa hahi amala lilanga, muni Bambu Chapanga yati akuvalangasa, vene vilongosa ngati nkosi magono goha gangali mwishu.

Kubwela kwa Yesu

⁶ Kangi mtumu wa kunani kwa Chapanga akanijovela, "Malovi aga ndi chakaka na gaku-sadikika. Bambu Chapanga mweakuvapela vamlota va Chapanga Mpungu waki, amtu-mili Mtumu waki avalangisa vanalihengu vaki mambu gegiganikiwa kuhumila kanyata."

⁷ Yesu ijoba, yuwanila, "Nibwela, kanyata! Amotisiwi mweyidakila malovi ga chitabu ichi."

⁸ Nene Yohani, kuyuwana na kulola mambu aga. Penamali kuyuwana na kugalola, najitagili pahi nikagundama pamagendelu ga mtumu yula wa kunani kwa Chapanga mweanolangisi

mambu ago. ⁹ Nambu mwene akanijovela, “Leka! Nene ndi mtumisi ngati veve na valongo vaku vamlota va Chapanga na voha veviyidakila malovi ga chitabu chenichi. Mgundamila Chapanga!” ¹⁰ Kangi akanijovela, “Ukoto kugafiya ngati mfiyu malovi ga ulota gegavi muchitabu ichi, muni lukumbi lwa kugatimilisa kwaki luvi papipi. ¹¹ Na hinu mwekita gahakau na ayendelela kukita gahakau, na mhakau ayendelela kuvya mhakau. Mweikita gakumganisa Chapanga na ayonjokesa kukita gakumganisa Chapanga na yula mweavi wa msopi na ayonjokesa kuvya msopi.”

¹² Yesu ijoba, “Yuwanila.” “Nibwela kanya ta pamonga na luhuna lwangu, nene yati nikumpela kila mundu kuwanangana na matendu gaki. ¹³ Nene ndi Alufa na Omega, mweitumbulisa mambu goha na kugahikisa mwishu.”

¹⁴ “Vamotisiwa vala vevichapa magwanda gavi, muni vayidakiliwa kuyingila mumilyangu ya muji na kulya matunda ga mkongo wa wumi. ¹⁵ Nambu kuvala uko yavi vandu vevikita mambu gahakau, venavo ndi vahavi na vakemi na vakomaji na vevigundamila chimong’omong’o na voha vevijova na kuhenga udese vandu avo yati viyingila lepi mumuji wenuwo.”

¹⁶ “Nene Yesu, nimtumili mtumu wangu kuanani kwa Chapanga, avajovelayi malovi aga goha mu msambi wa vandu vevakumsadika Kilisitu. Nene ndi mveleku wa lukolo lwa Daudi. Nene ndi ndondo ya lukela.”

¹⁷ Mpungu wa Chapanga na kamwali wa ndowa vijova, “Bwela!”

Kila mundu mweiyuwana malovi aga iganikiwa ajova mewawa, “Bwela!”

Mundu yoyoha mweavi na njota abwela, na mundu mweigana manji ga wumi abwela kutola waka.

Kumalikisila

¹⁸ Nene Yohani nikuvahakalila voha veviyuwana malovi ga ulota gegavi muchitabu chenichi: Mundu yeyoha akayonjokesa chindu chochoha, Chapanga yati akumbuna kwa matovilu gegayandikwi muchitabu ichi. ¹⁹ Na mundu yeyoha akapunguzayi chindu chochoha mu malovi ga ulota gegavi muchitabu ichi, Chapanga yati akumnyaga lilundu laki la matunda ga mkongo wa wumi, na kuwusa pandu paki mumuji wamsopi weuyandikwi muchitabu chenichi.

²⁰ Yesu mweijova kuvala malovi aga kuvya ndi chakaka ijoba, “Yewo, nibwela kanyata!”

Ena! Bwela Bambu Yesu!

²¹ Nikuvaganila ubwina wa Bambu witu Yesu uvya pamonga na nyenye. Ena.

Ngoni Bible Version Translation Project The New Testament in the Ngoni language of Tanzania

copyright © 2020 The Word for the World International

Language: Chingoni (Ngoni)

Contributor: Pioneer Bible Translators

Ngoni New Testament

The Word for the World International

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

If you make any changes to the text, you must indicate that you did so in a way that makes it clear that the original licensor is not necessarily endorsing your changes.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

Note that in addition to the rules above, revising and adapting God's Word involves a great responsibility to be true to God's Word. See Revelation 22:18-19.

2023-04-13

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 22 Feb 2024 from source files dated 14 Apr 2023

5cd08b72-e4bf-504c-ac82-b15a8451524d